

o pošti prejem:

za
lo leto naprej 26 K — h
ol leta " 13 " —
trt " 6 " 50 "
esec " 2 " 20 "

upravnštvu prejem:

za
lo leto naprej 20 K — h
ol leta " 10 " —
trt " 5 " 70 "
esec " 1 " 70 "

pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 57.

V Ljubljani, v soboto 10. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Politična razmišljanja.

O svetovnem pokretu in svetovni politiki
v obče.

Tehniške iznajdbe v drugi polovici kon-
čujočega se stoletja so popolnoma prekuc-
nile gospodarske razmere. Gospodarski pre-
porat, ki je prišel tako nepričakovano, po-
stavil je nas pred mnogo nujnih vprašanj,
katera morajo različne države rešiti.

Vsa ta vprašanja pa so med sabo v kav-
zalni zvezi. Tehnične iznajdbe nove dobe so
napravile revolucijo v načinu človeške pro-
dukcije in človeškega medsebojnega obče-
vanja. Razvitek v produkciji prejšnja stoletja
je bil polagan, miren, in človeška družba se
je utegnila prilagoditi novim razmeram brez
občutne materialne škode. Zato pa je bilo
človeško življenje bolj mirno in manj strastno.
Današnja doba, s čudovito razvijajočo se teh-
nično vedo in z uporabo do kratka še ne-
poznanih sil v svrhu produkcije, pa je brez
prave potrebne dobe postavila produkcijo
na popolnoma drugo stalo. Cele vrste obrtnih
strokov bi danes obupen in mnogokje brez-
uspešen boj za svoj obstanek; mnogo starih
obrnih podjetij izginilo je in na njih mesto
stopila so novodobna industrijska podjetja.

Poleg industrijskih tehniških iznajdb so
se iznajdbe glede komunikacijskih sredstev
čudovito razvile. Železnice, telegrafi, tele-
foni, parobrodi itd., vse te iznajdbe so gos-
podarsko in intelektualno zvezale šareno
zemeljsko oblo in njene prebivalce.

Komaj sto let nazaj ali recimo 50 let
nazaj. Kakšno znanje smo imeli tedaj o drugih
deželah? Ko bi bil hotel kedo napraviti po-
tovanje okoli sveta, smatrali bi bili to za
skrajno predrznost. Dandanes se napravi po-
tovanje okoli sveta za zabavo v dobrem
mesecu po železnici in v razkošno opravl-
jenih parobrodih. Oddaljenosti ne poznamo
več. Različni narodi na zemlji postali so v
gospodarskem oziru organska celota. Žitne
cene na trgu ne določuje dober ali slab pri-
telek malega okolišča, temveč svetovni trg.
Pa ne samo surovi pridelki poljedelstva
iščejo konsumenta izven okolišča svoje pro-

dukcije, tudi industrijski pridelki gredo iz de-
žele v daljne kraje, kjer najdejo odjemalca.

Ker so pa komunikacijska sredstva tako
razvita, da se po ceni in hitro prevaža blago,
potem ni čuda, da imamo izdelke in žito iz
Amerike in Azije in da izdelki evropske in-
dustrije napravljajo pot po celem svetu. Ko-
losalni napredek v komunikacijskih sred-
stvih je tekom par desetletij dvignil tovarni
promet na celi zemeljski površini do poprej
neznane viška in povzročil niveliranje ali
izjednačenje cen za surove in industrijske
pridelke.

Lokalne in tudi državne krize glede
agrarnih in teh ali onih industrijskih strokov
imajo večinoma svoj vzrok v svetovnem trgo-
višču. Vedna in velika prevažanja zemelj-
skih in industrijskih pridelkov po celi ze-
meljski obli je jeder markantni pojav nove
dobe. Drugi pa je gibanje prebivalstva.

Mnoge dežele so tekom stoletij postale
preobljude ali so pa gospodarske razmere
postale za njih prebivalce tako klaverne, da
si iščejo boljšega življenja v daljnem širo-
kem svetu. Zato pa vidimo, da oddajajo pre-
obljude države kakor Nemčija, Anglija
itd. vsako leto več stotisoč svojih deželanov
v Ameriko, Azijo in druge dele sveta. Ali
tudi druge države s primeroma nepreveliko
obljudenostjo izgubljajo mlade krepke moči
vsled izseljevanja, ker so pogoji njih živ-
ljenja v domačiji prežalostni.

Dobro vladane in urejane države mo-
trijo z vso skrbjo to veliko svetovno gibanje
in skušajo je izvabiti v svoj prid. Kjer je
prevelika preobljudenost, tam skušajo odvod
domačih moči uravnati s tem, da iščejo ko-
lonij izven domačega kraja, bodisi da dotične
naselbine spravijo pod svojo oblast ali pa
saj pridobijo dobre pogoje za uspevanje svo-
jih izseljencev v tujini. — Države pa, katere
imajo slabe krmilarje, ki se ne udeležujejo
svetovnega pokreta aktivno, temveč pasivno,
gledajo, kako drugi sosedje razkosavajo
zemljo in množe narodni kapital s povzdigo
industrije in poljedelstva, take države, bodisi
male ali velike, propadajo. Najprej pridejo
v gospodarsko odvisnost drugih in le vpra-

šanje časa je, kedaj izgube še svojo politično
samostojnost.

Napačno je pa mnenje, da samo velike
države morejo voditi in se udeleževati sve-
tovne politike. Poglejmo malo Holandsko in
Belgijo. Tudi ti dve državi ste deležni
svetovne politike; da celo trdimo lahko, da
vse države male in velike so deležne sve-
tovne politike, ker je svetovna politika pojav
vesoljnega človeškega organizma, in ta pojav
zadeva vse dele človeštva. Razložek je le
ta, da so nekateri državni organizmi pri
tem svetovnem gibanju brezdelni, pasivni,
drugi pa s krepko energijo posegajo v to
gibanje in ga skušajo v prid obračati svo-
jemu državnemu ali narodnemu organizmu.
Ako se tedaj govori o svetovni politiki ve-
likih držav kakor Nemčije, Anglije, Francije,
Rusije, Severne Amerike in Japonije, je
vzrok ta, da se te države jako aktivno ude-
ležujejo svetovnega pokreta v industriji, trgo-
vini in pridobivanju novih kolonij v ob-
močje svoje državne oblasti. Ker so vspehi
njihovega teženja in stremjenja jako vidni
in tudi občutni za razvoj in življenje onih
držav in narodov, ki so izven območja nji-
hove državne oblasti, zato se je utrdilo
mnenje, da so le našteje oblasti udeležene
na svetovni politiki.

Zadnja leta se je v Avstriji večkrat čul
glas, da i Avstrija počne tirati svetovno po-
litiko. Govorilo se je o kolonijah, o izvozu,
o carinski zvezi z Nemčijo itd. Kakor sem
že rekel, tudi mi smo tirali svetovno po-
litiko, samo da smo bili v tej politiki malone
neaktivni in nismo znali izrabljati energije,
ki je v območju avstrijske državne oblasti,
nakupičene v njenem prebivalstvu in njenem
delu. — Toliko v obče. V sledečem pa ho-
čemo premetriti sedanj položaj našega ma-
lega naroda v svetovni politiki in pokazati
bodočnost našo, bodočnost, ki nam donese
sigurno narodno smrt, ako ne pričnemo
misliti in delati. Dih svetovne politike na-
polnjuje naše ozažje, skrbimo, da nam ne
prinese narodne smrti.

Državni zbor.

Dunaj, 9. sušca.

Čehi so odjenjali.

Kakor sem že sporočil, so se češki po-
slanci včeraj nad šest ur posvetovali o svo-
jem nadaljnjem postopanju. Parlamentarna
komisija češkega kluba je bila že preje
sklenila, da nasvetuje klubu, naj opusti ob-
strukcijo proti vladni predlogi glede vo-
jaških novincev. A s tem nasvetom levo
krilo češkega kluba ni bilo zadovoljno. Ra-
dikalnejši poslanci so zahtevali odločno ob-
strukcijo proti vsem vladnim predlogom.
Zmernejši člani so bili sploh proti vsaki ob-
strukciji že iz ozirov na obstanek večine.
Nekako srednjo pot pa so priporočali tretji,
da naj namreč češki poslanci vladi pokažejo
z opozicijo, da niso zadovoljni z razmerami,
dokler vlada ne zadosti češkemu narodu
glede notranjega jezika. Popoldne je včeraj
prišel v sejo češkega kluba poljski poslanec
grof Dzieduszycki, ki je v daljšem nagovoru
prigovarjal Čehom, da vsaj proti predlogi
glede vojaških novincev opuste obstrukcijo.
Tako bi bilo mogoče, da se še nadalje
ohrani večina desniških klubov. Ta govor
odličnega poljskega poslanca je mnogo pri-
pomogel, da so Čehi odjenjali in sklenili:
1. Češki poslanci ne bodo v zbornici z ob-
strukcijo skušali preprečiti rešitev vladne
predloge glede vojaških novincev; pač pa
bodo glasovali proti predlogi. 2. Češki klub
se bo z obstrukcijo protivil vladni pred-
logi glede investicijskega kredita in zgradbo
pristanišča v Trstu.

S tem sklepom češki poslanci sicer še
niso zagotovili rednega parlamentarnega dela,
vendar pa so pokazali, da se more z njimi
govoriti. In v tem oziru se je mnogo trudil
češki minister dr. Režek. On je sicer od-
ločen Čeh in mu češki poslanci povsem
zaupajo, vendar pa je pri vsaki priliki na-
glašal, da bi bila obstrukcija čeških poslancev
le na škodo češkemu narodu.

Mi moremo le odobravati včerajšnji
sklep češkega kluba, ker s tem se je vsaj
za silo zopet zjediniła desnica. Predno pa

LISTEK.

Vatikan pa § 19. našega tiskovnega
zakona.

Nedavno je trdil nekdo, da je Ben Akiba
brez dvoma umrl vsled dolgega časa, kajti,
kako strašno se je moral dolgočasiti mož,
ki mu ni bila nobena stvar nova. »Alles
schon da gewesen.« bila je njegova deviza.
Ako bi mož živel dandanes, ne bilo bi mu
dolgačas, in vrgel bi omenjeni izrek med staro
šaro. Dne 6. marca letošnjega leta trdi »Slo-
venski Narod«, da mora rimska kurija ofi-
cijelno popravljati vse neumnosti in zlob-
nosti, katere je o njej, o papežu ali o cerkvi
in veri v svet spustil kak še tako obskuren
listič. Ako kurija tega ne stori, potem so
tiste neumnosti ali zlobnosti — gola res-
nica! Kaj praviš, Ben Akiba? Smeješ se?
Le smej se, saj bi se smijal ves svet, ko bi
izvedel za to klasično »Narodovo« zahtevo,
in če bi homerični krohot, ki bi se potem
razlegal od severa do juga, od vzhoda do
zahoda, ne vrgel zemlje iz tira, bil bi na
tem čisto nedolžen naš »Narod«.

Kaj se je v zadnjih dneh vse trdilo po
listih o veri, cerkvi in papeštvu! Saj je pre-

teklo komaj par tednov, kar so izvestni krogi
slavili tristoletnico Giordana Bruna. Kaj se
je samo ob tej priliki pisalo in tiskalo ne-
umnega in zlobnega o veri, cerkvi in pape-
štvu! Kakor od tarantele zabodeni peslali so
nekateri pravcati kankan okolo spomenika
tega nesrečnega moža. Sicer so Nemci, Ita-
lijani in drugi veliki narodi to otročjo bole-
zen liberalizma preboleli že pred dobrimi
desetimi leti, ko se je namreč postavil bil
v Rimu Giordanu Brunu spomenik, in letos
je tristoletnica pri njih minula brez posebnih
neumnosti. Da, celo obsodili so sami libe-
ralci raznih narodov nazore in dela tega me-
niha-uskoka. Liberalni italijanski list »Il ca-
pitano Fracassa« označuje Brunovo veselo
igro »Il candelajo«, ki naj bo nekam sati-
rična, pa je v istini nekaj čisto drugega, z
izrazom »svinjarija«. Učenjak Ruggiero
Bonghi pa, liberalni bivši italijanski minister,
imenuje Giordana Bruna najbolj podlega in
umazanega pisatelja svoje dobe. Tako libe-
ralci drugod.

Ne tako pri nas malih Slovencih. Pri
nas se prikazujejo pojavi, ki so drugod iz-
ginili že pred desetimi ali dvajsetimi leti,
navadno se le potem, ko so druga ljudstva
že davno spoznala njih neumnost. Zato se
pa potem pri nas ti pojavi kažejo z veliko

silo in vsem mogočim gledališkim nakitom.
Ples okolo spomenika omenjenega odpad-
nika ni bil nikjer tako divji, kot pri nas.
»Slovenski Narod«, »Soča«, »Ljublj. Zvon«,
vse, kar hoče služiti »prosti misli«, bilo je
po konci. Najbolj vneto je skakal »Ljublj.
Zvon« krog Brunovega spomenika. Vseh kri-
vih trditvev dotičnega »Zvonovega« pisca ne
moremo zavriniti v tesnem okviru listka.
Mož imenuje Bruna, ki je bil kot modroslo-
vec kopist materialističnega monizma De-
mokritovega, kot pesnik pa panteist, »veli-
kega misleca«. Imenuje ga tako, ker je s
svojimi »ne več praznovernimi nazori« in
»s svojimi nauki prišel v navskrižje s cer-
kvenimi dogmami«. To je povedano desti
jasno. In res mož, kakoršen je Bruno, ki
trdi večnost in neskončnost materije, taji
osebne Boga in sveto Trojico, uči romanje
duš, ni ne samo več katoličan, marveč sploh
nima trohice krščanstva na sebi. Zatorej ga
je izgnal Calvin iz Geneve in so ga izgnali
nemški protestantje iz Nemčije. Ali sta list
in pisatelj, ki odobravata nauk tega »misleca«,
še krščanska, o tem soditi prepustimo brav-
cem. Bruno pa je tudi učil goli hedonizem.
Tako n. pr. trdi (v delu »o neomejenosti
vesmira«), da njegova filozofija »navaja člo-
veka k pravi sreči, katero zamore uživati v

razmerju z naravo, ga uči, sedanjosti se ve-
seliti«.

To se dopada »modernim«. Ako pa stavi
»Zvonov« pisec Sempronio Avanti Giordana
Bruna nad krščanske mučenike, češ, muče-
nike je k stanovitosti navduševala in jih v
njej potrjevala misel na plačilo po smrti,
Bruno ni imel tega upa, on je umiral sam,
oporo imel torej le v sebi samem, se glede
Brunovega junaštva moti. Bruno je koj, ko
so ga prijeli, trdil, da je svoje zmote učil le
od vina omamljen, kar od njega ni bilo po-
sebnost junaško. Delal se je tudi kakor bi
hotel preklicati, da bi se tako rešil. Ali je
potem upravičen vzklík »Zvonovega« pisca:
»Koliko močatost, kolik pogum, kolik zna-
čaj!« ?? Niti tega poguma ni Bruno imel,
da bi slekel duhovsko obleko, ko je že bil
popolnoma razpal s pozitivno vero, niti tega,
gospod Sempronio Avanti.

Konečno ne bo odveč, ako nasproti skri-
tim napadom »Zvonovim« konstatujemo, da
je cerkev obsodila samo nauke Giordana
Bruna, posvetna oblast, katere je takrat ka-
znovala krivoverstvo kot zločin, obsodila ga
je v smrt, dasi je cerkev posvetno oblast
prosila, naj bo kaznen mila in naj ga ne
usmrte.

Koliko bi torej imela popravljati kurija

pridejo na vrsto druge vladne predloge utegne dr. pl. Körber že najti primerno sredstvo, da vrne češkemu narodu, kar mu je bil dne 17. oktobra minolega leta uzal grof Clary. Na vladi je sedaj, da prede nit sprave in jo tudi dovrši. Ako se to posreči, potem je mogoče upati, da se parlament pomakne preko mrtve točke in prične reševati mnoge zastanke.

Volitev drugega podpredsednika.

Vsled včerajšnjega sklepa češkega kluba je bilo mogoče, da je dr. Začek prevzel kandidaturo za drugega podpredsednika. Desnica je soglasno odobrila to kandidaturo. Dr. Začek je bil izvoljen s 168 glasovi; 52 glasovnic je bilo praznih, štirje glasovi so se razcepili. Dr. Začek se je iskreno zahvalil za zaupanje in obljubil, da bode vodil obravnave nepristransko in v smislu poslovnega reda. Poslovni red! Zadnje leto se je pokazalo, da se s pomočjo poslovnega reda more delati nered. Vendar pa zbornica nima poguma, da bi popravila nekatere določbe.

Dnevni red

današnje seje je bil v dobri uri končan. Po kratki debati je obveljal predlog železničnega odseka, da vlada prevzame za 24000 gld. glavinskih akcij za 6 km dolgo lokalno železnico od Bohdanča do Rožic.

Dalje so bila na dnevnem redu poročila imunitetnega odseka glede kazenskega postopanja proti štirim poslancem. Pri teh prilikah so navadno dolge debate, a danes je šlo vse gladko. Brez debate je zbornica pritrdila predlogom odseka, da se odkloni kazensko postopanje zaradi žaljenja časti proti posl. Holanskemu in dr. Winkowskemu; nasprotno pa je zbornica dovolila kazensko postopanje proti Stojalowskemu in Stapinskemu v tiskovnih pravdah.

S tem je bil dnevni red končan, in pričela se je debata o raznih nujnih predlogih. Prihodnja seja bode v ponedeljek; na dnevnem redu je mej drugim poročilo vojnega odseka o vojaških novicah. Bodoči petek utegne biti zadnja seja, ker se koncem meseca snidejo deželni zbori, ki bodo zborovali do maja. V maju se bržčas državni zbor zopet snide, da reši državni proračun in voli delegate.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. marca.

Češt in obstrukcija. Izredno je iznenadil nemške levičarje sklep mladočeške delegacije, da v zbornici ne bo obstruirala vladne predloge glede vojaških novincev. Ta spremenjena taktika bo vsaj za nekaj časa utrdila desnico, kar pa ni po volji nemškim levičarjem. Ker ne morejo družega, bobnajo v svet o velikih koncesijah, ki jih je dovolila vlada Čehom za njih izredno uslugo. Glasilo graških hajlovcev ve poročati, da bodo razveljavljene Kindingerjeve izvršilne naredbe in še marsikaj drugega v

največjo škodo nemškim pravicam. Seveda list sam ne veruje tem trditvam. Pač pa je češko delegacijo odvrnilo od te obstrukcije nekaj drugega. Današnji „Slovenski List“ piše namreč v poročilu iz državnega zbora mej drugim tudi to-le: Ta navidezni uspeh skupnosti (desnice) pa nima Bog ve kake veljave, ker so Čehi sklenili z obstrukcijo napadati vse vladne investicijske predloge, t. j. zgradbo druge železnične proge v Trst in pa zgradbo tržaške luke. — Ako je to res, potem je prišla vlada z dežja pod kap, a tudi Slovenci se ne moremo veseliti tega pojava.

Volitev prvega podpredsednika je še sedaj na dnevnem redu posebno v čeških in poljskih listih. Poljakom so namreč Čehi po pravici očitali, da so se izneverili sklepu parlamentarne komisije ter mnogi izmej njih oddali svoje glasove za Pradeja. Mej drugim so listi tudi poročali, da sta posl. viteza Jaworski in Kozlovski glasovala za Pradeja. Po včerajšnji „Reichswehr“ izjavljata sedaj ta dva člana, da ta trditev ni resnična in da so sploh vsi poljski poslanci oddali prazne glasovnice. Kako se to strinja z istino, ni lahko umevno. Praznih glasovnic je bilo oddanih le 52, toraj niti toliko ne, kolikor članov šteje poljski klub. Ker je gotovo, da je velika večina članov nemške katoliške stranke postopala popolno v smislu sklepa parlamentarne komisije, je gotovo, da se je blizu polovica članov poljskega kluba izneverila sklepu vodstva vseh desniških strank. Trditev viteza Javorskega se toraj prav slabo ujema z dokazano istino.

Spravna pogajanja je pretrgala Körberjeva vlada s predčasnim sklicanjem državnega zbora in nekemu dunajskemu uradnemu listu poročajo sedaj iz nemških krogov v Pragi, da se ta pogajanja sploh nič več ne nadaljujejo. Zadevo, ki se je kolikor toliko bližala svoji vsaj deloma ugodni rešitvi, ki bi bila vsaj za prvo dobo ustvarila normalne razmere v dunajskem parlamentu, je toraj vlada v sporazumu z levičarji položila ad acta. Najbolj nečuvno pri tem je pa brezvestno pisarenje raznih nemških glasil, ki trdijo, da so za to odgovorni Čehi in pa njih zavezniki konservativni veleposestniki. Da, dokazuje in veruje se celo, da sta ravno govora poslancev Stransky in Pacak v prvi vrsti vzrok, da so se predčasno zaprle dveri konferenčne dvorane. Ako je kak govor v poslanski zbornici povzročil sklep spravnih dogovorov, se more to trditi le o govori posl. Pergelta in pa sedanjega novega podpredsednika Pradeja, ki sta s svojo zahtevo o nemškem državnem jeziku prepodila še eno trohico mirnih duhov, ki se vsaj niso a priori izjavljali proti najopravičnejim češkim zahtevam. Take trditve so toraj naravnost neresnične in kažejo, kako malo je Nemcem do poveljnega uspeha spravnih dogovorov.

Socijalne demokrate grozno boli, da je njih vrli poslanec Rieger prezgodaj izdal njih pravi „program“, namreč »staats-

streiche in revolucije. Pred vsem je prav te blamaže — zbornično predsedstvo, ki je baje dovolilo razne neprijetne in moteče mejklice, ki so govornika popolno zmešali v njegovih izjavanjih. Ta izgovor je pa res klasičen. Ako predsednik miri moteče razgrajaje in vihti svoj zvonec, da bi varoval svobodo govora, pravijo, da kratki poslanec parlamentarno svobodo; ako pa kdo proti volji ne more zastopati koristi svojih volilcev drugače nego z burnimi mejklici, vzrok je zopet predsednik, ker so moteni v svojem govoru posamezni njih poslanci, in se zopet kriči o njegovi nesp. sobnosti za zborničnega predsednika. Takim ljudem pač nihče ne more ustreči.

Poslaniške dijete v nemškem državnem zboru so na dnevnem redu vselej, kedar se pokaže nesklepčnost poslanske zbornice. „Deutsche Zeitung“ piše z ozirom na večkratno nesklepčnost poslanske zbornice mej drugim tole: „Levičarsko časopisje kaže na pomanjkanje dnevnic in meni, da bi bila zbornica vedno sklepčna, ko bi se odpravil ta nedostatek. To ni napačno. Kdor pozna razmere, mora priznati, da mnogi manj premožni ravno radi tega ne morejo udeleževati se zborničnih sej, ker je bivanje v Berlinu predrago in zastajajo domača opravila. Uvedba dnevnic je toraj prej kakor slej potrebna in pametna. Kar se je doseglo z odpravo dnevnic, je tako neznatno v primeri s škodo, ki jo trpi parlamentarno delo, da ni nobenega pomisleka več proti zopetni uvedbi. Niti jeden „sodrug“ ni radi pomanjkanja dnevnic ostal doma, pač pa več mož srednjega stanu, čegar sodelovanje v državnem zboru bi bilo zelo uspešno.“ — Klasičen je razlog, pod katerim se je svojedobno odpravilo dnevnic. Sicer so pa izvajanja tega lista povsem istinita in vredna uvaževanja.

Razpor mej Bolgarijo in Rumunijo. Mej tema dvema državicama se je vnel ta teden precej hud prepir radi pravic na največjem treh Ešekada-otokov, ki se nahajajo v Donavi nasproti bolgarskemu mestu Sistovo in rumunski vasi Simnica. To je namreč oni otok, katerega so se poslužili Rusi l. 1877. v rusko-turški vojski za prehod čez Donavo. Vprašanje, kateri obeh državic pripada ta otok, sicer še ni bilo rešeno, vendar sta se pa obe vladi dogovorili, da do končne rešitve posestnega vprašanja postavljata vsaka svojo stražo. Pred nedavnim je pa velika narasla povodenj prisilila obe straži, da sta se umaknili z otoka. V terek je voda upadla in naslednji dan je nameravalo zopet 25 bolgarskih vojakov kot navadno poskrbeti za dogovorjeno stražo, toda prišel jim je nasproti cel bataljon rumunskih vojakov pod vodstvom majorja ter jel streljati proti bolgarski straži. Nič ni pomagalo dokazovanje, da imajo i Bolgari pravico do tega otoka. Major je kratko odgovoril, da mu je naročeno tudi s silo, ako treba, preprečiti vstop bolgarske straže na

ta otok. Bolgarski vojski so se umaknili na mali bolgarski otok, vlada pa je takoj odposlala ostro noto vladi v Bukareštu. Ta dogodek je napravil v Zofiji zelo nepovoljen utis in kdo ve, kako se reši preporna zadeva.

Irski sodba o ang'eški vladi. Vsemu svetu je znano, kako sodijo Irce brez izjeme o sedanji vojski in politiki sedanje angleške vlade. Vladi v Londonu je ob večnih porazih na bojišču že prihajalo vroče, ker je bila prepričana, da se ves svet strinja z Irce in z njimi vred obsoja nečuvno angleško oholost. V teh razmerah je bila oficijozna Anglija nekako brez vse moči. A v zadnjem času se je na bojišču obrnilo na bolje in Angležem je jel že rasti greben. Okolnost da so posebno irski bataljoni v poslednjih dneh nastopali kot zmagovalci, ker drugih Roberts in drugi itak ne postavljajo v prve vrste, skušajo uspešno porabiti vladinovi v dosego svojega namena in odvrniti Irce od simpatij za Bure. Vrh tega pa pride tudi kraljica Viktorija na irska tla ter ostane v Dublinu kakih 14 dnij. Vrše se v to svrhu že najrazličnejše priprave, posebno se skrbi za umetno navdušenje mej irskim narodom. Koliko bodo imeli Angleži uspeha pri starem vkoreninjenem sovraštvu, pokazalo se bo kmalu, a velikih nad oficijozo ne smejo staviti na svoje podjetje.

Razgled poslovnem svetu.

Josip Evgen Tomić.

(Konec.)

Tudi za hrvatsko gledališče je razvil Tomić veliko delavnost. Že leta 1872. je bil Tomić, ki je od l. 1862. marljivo prestavljal drame za hrvatski repertoar, imenovan po predsedniku gledališnega odbora, Šišmanu Farkašu, svetovavec za dramo, ter je ostal od takrat do najnovejšega časa v tesnej zvezi s hrvatskim gledališčem. Za poverjenika Vardijana je bil on od decembra 1872. do decembra 1874. dramaturg, v juliju 1874. tudi začasni upravitelj. Slednjič je bil od junija 1880. pa vse do l. 1890. član gledališnega odbora. To je bil njegov činovniški posel pri gledališču. Toda on je tudi s svojim peresom največ obogatil repertoar hrvatskega gledališča. Napisal je sam šest izvirnih komedij, tri operne librete, uredil iznoveč en stari hrvatski igrokaz ter prevel 35 dram in veselih iger iz raznih jezikov in 20 opernih in operetnih libretov, v vsem tedaj 65 komadov.

Prvo svojo izvirno dramo »Ostojza kralj bosanski« je pisal Tomić že l. 1866. ter je tudi tretji čin tiskan v aprilu 1866. v »Naše gore listu«. Drama je še dandanes ostala v rokopisu. Mnogo let je od tega časa minilo, ko je napisal prvo veselo igro vsled nagonarjanja svojih književnih prijateljev ter jo izdal pod naslovom »Bračne ponude«. To igro so prvokrat predstavljali v hrvatskem gledališču 13. febr. 1873. z lepim uspehom, pa se še dandanes igra, kjerkoli se nahaja kakšna dobrovoljna gledališna družina. V tej igri je posebno klasičen tip starega hrvatskega šljivara (plemčja) Jurice Dombaja.

Druga Tomičeva komedija je bila »Zatečeni ženik« po istoimenski noveli, a predstavljana je prvokrat 19. marca 1878. Še isto leto je razpisala hrvatska vlada nagrado od 400 gld. za najboljši izvirni igrokaz iz hrvatskega narodnega življenja. Tomić je napisal takrat igro »Barun Franjo Trenk« ter je dobil tudi nagrado. Ta igra se je igrala prvokrat v gledališču 6. maja 1880., ter se je vzdržala do dandanes v repertoaru. Dve leti kasneje 1882. je napisal Tomić novo komedijo »Novi red«, katera se pa do zdaj še ni predstavljala, a malo kasneje »Gospodiu tutor«, katero so igrali prvokrat 19. oktobra 1884. Poslednja njegova igra iz ljudskega življenja je bil »Pastorak«, tudi nagrajen s prvo deželno nagrado, a igran prvokrat 19. decembra 1893. Ta igra je služila kasneje za podlago Vilhareveji operi »Smiljani«.

Za hrvatsko gledališče je predelal Tomić l. 1881. Brezovačkovega »Grabaučijaša diaka« kateri se je predstavljala 12. febr. 1882.

Operni libreti Tomičevi, katere je uglašil Ivan Zajc, so sledili v tem le redu: »Lizinka« (peta prvokrat 12. novembra 1878) »Tvardovski« (11. maja 1880) in »Gospodje i husari« (13. oktobra 1886). Posebno lep uspeh je imela »Lizinka«.

že samo v tem slučaju. Jasno je, da kurija proti veri, cerkvi in papežu naperjenih neumnosti in zlobnosti že radi tega popravlja ne more, ker je fizično nemogoče. Vprti na to dejstvo bi »Narodu« nekaj svetovali. Zadal bo klerikalcem s tem strašno zaušnico! Torej! »Taksilova prekletev« je sestavljena iz raznih čifutskih kletvic. Dobro. Mi hočemo tu povedati »Narodu« še nekaj čifutskih kletvic, ki niso porabljene v »Taksilovi prekletvi«. N. pr. zelo poetična je: »Ribisel sollen dir wachsen auf der Nos!« Nadalje modernim prometnim sredstvom jako primerna: »Ein doppeltes Tramwaygeleis soll dir wachsen im Magen!« Dobra bi bila tudi brezmejno hudobna: »Hundert Jahr' sollst du werden alt; — aber gleich!« Ranjki dr. Sebastian Brunner je tudi svoje dni objavil to-le zelo krepko židovsko kletvo: »Gras soll wachsen vor deiner Thür — kriechen sollst du auf alle Vier — fresen sollen dich Würmer und Läuse — und Verzweiflung sei deine Speis!«

Mi smo »Narodu« to porabno kletvo predstavili: »Trava naj raste pred tvojimi vrati, — po vseh štirih po svetu se klati, — jedo uši naj in črvi tvoj trup, — sam jej za zajutrek, kosilo, večerjo — obup!«

»Narod« naj pa sedaj iz vsega tega sestavi imenitno prekletev ter naj jo priobči

kot najnovejšo vatikansko. Veruje naj, da Vatikan ne bode popravljal temeljem § 19. tiskovnega zakona. »Narodovi« jogri bodo torej verjeli, — samo, če jim ne pove, da ima to misel od nas.

Slovensko gledališče.

V sobotni, 51. številki »Slovenca« je izšel podlistek, ki se dotika tudi moje osebe. Temeljem § 19. tisk. zak. blagovolite sprejeti ta-le popravek: Ni res, da sem sploh kdaj in sploh v kakem listu »psoval domače igralce, ker opravljajo razne obrti«; res pa je, da sem se vedno potezal za to, da se jim da polagoma taka plača, da bodo mogli svojo, v vršenju svojih gledaliških dolžnosti jako jih ovirajočo obrt opustiti ter se docela posvetiti dramatični umetnosti. Ni res, da sem bil kot gledališki tajnik odslovljen; res pa je, da sem se svojem, od intendance mi ponujenemu mestu lani pričetkom marca sam in prostovoljno odpovedal. Ni res, da sem »nezasluženo jedel krajcarje slovenskemu gledališču«, res pa je, da sem delal kot gledališki tajnik z vso vestnostjo in porabivši ves svoj prosti čas na korist gledališča ter opravljal: posel intendantnega tajnika, posel zapisnikarja »Dramatičnega društva«, posel učitelja v slovenščini čeških igralcev in pevk, posel bibliotekarja in arhi-

varja. Dokaz, da sem si svojo plačo pošteno zaslužil, je pismo, katero mi je po prostovoljni odpovedi poslal intendant g. ravnatelj J. Prosenc, ki piše: »Pri tej priliki pa moram pripoznati, da ste bili Vi tisti močni sotrudni faktor, kateri mi je stal na strani in kateremu gre v prvi vrsti zasluga, da bode ta sezona končala s takim uspehom, na katerega bode lahko ponosno dramatično društvo.« — V Ljubljani, 8. marca 1900. — Fran Govekar.

Ta popravek bi lahko vrgli v koš, a ga priobčujemo v zabavo občinstva, da spozna semnjarsko kričavost Franciška Govekarja o sebi. Kako je bil g. Govekar od tajništva oproščen, nam je konečno vse jedno, res pa je, da je intendantca stalna na stališču, da ne potrebuje za 600 gld. plačane pomoči »prvega našega gledališkega veččaka«. Gospod Govekar se najbolj sam označuje, ako se sklicuje na gledališko kapaciteto gospoda Prosenca in ako hoče utajiti besede, katere je pribil o slovenskih igralcih: »Diletantje, ki šivajo po dnevu čevlje in hlače, ki čez dan prodajajo gumbe in kravate, ali pa delajo bukete, taki diletantje igrajo zvečer na slovenskem odru. Da nedostaje tem ljudem i čuta i duha i okusa, i tehnike, to se razume. Taki igralci morajo pokopati najzornejše delo, ako je igrajo le dvakrat!«

Tomić je pa tudi pridno prestavljal iz drugih literatur, in sicer drame in operne librete. Vrh tega je napisal kot sodelavec »Narodnih Novin« tečajem tridesetih let ogromno število feljtonov literarnega in etnografskega sadržaja in množino gospodarskih in narodnogospodarskih člankov ter se more o njem reči s popolnim pravom, da ni nobenega dneva izgubil.

Letos posle štirideset let plodnega in neprestanega delovanja je napisal Tomić novi socijalni roman »Melita« iz najnoveje dobe. »Matica Hrvatska« ga izda med letošnjimi svojimi publikacijami. Vsa Tomićeva dela bi napolnila mnogo debelih knjig. Škoda, da se mnogi prevodi znamenitih romanov, ki jih je priobčeval v podlistku »Narodnih Novin«, niso izdali kot posebne knjige. Izvirne njegove romane in gledališne igre je izdaval »Matica Hrvatska« med svojimi publikacijami.

Iz vsega se vidi, da je bilo delovanje tega pisatelja vsestransko, ali v vsem pa je vendar prevečala vsa njegova dela domorodna ideja in ideja napredka hrvatskega naroda. Tako delavnih mož ima Hrvatska malo, pa mu zato želi ves hrvatski narod prigodom štiridesetletnice njegovega književnega delovanja krepko zdravje, da bi mogel tudi še zanprej delati v istem smeru na korist in srečo njegovo, a ob enem mu je izkazala to svečanostjo svojo zahvalnost in spoštovanje. Častilcem njegovim se pridružujejo tudi Slovenci, katerim je Evgen Tomić po svojih spisih dobro poznat kot pravi domoljubni pisatelj. Na mnogaja leta!

Knjige in časopisi.

»Zgodnja Danica«, katero urejuje prof. mons. Tomo Zupan, prinaša v 10. letošnji številki drugo polovico postnega pastirskega lista; potem se nadaljujejo »Ugovori in odgovori«, katere je napisal slavni francoski Abbé de Ségur, in ki so prevedeni skoro že v vse jezike. »Ugovori in odgovori« razpravljajo prav poljudno in zanimivo o važnejših apologetičnih vprašanjih. Razume jih prav lahko ne samo izobraženi, temveč tudi vsak priprost človek. V 10. številki se odgovarja na vprašanje, ali more pameten človek verovati verskih skrivnosti. — V spomin na baš pretekli papeževi 90. godovni dan priobčuje »Danica« »Papeža Leona XIII. življenje in delovanje«, napisal župnik Al. Kummer. V zadnji štev. nam kaže Leona XIII. kot bivšega nuncija v Bruselju. — Pod naslovom »Vstajenja« se nam obeta vrsta lepih člankov. — »Danica« stane za pol leta 3-5 K, za četrt leta pa 2 K.

»Kako je ravnati z mlekom?« Slovenskim živinorejcem, posebno udom mlekar-skih zadrug spisal Milan Ivančič v Tolminu. V Gorici. Tiskala »Goriška tiskarna« A. Gabrček. 1899. Ta 38 strani v mali obliki broječa knjižica bo dobro služila svojemu namenu, ker je pisana v poljudnem slogu in je primerno razdeljena v 11 oddelkov z uvodom ter prinaša slike orodij, ki se rabijo v mlekarah. Cena ji je 20 vin.

Tedenski koledar.

Nedelja, 11. marca: 2. postna, evang.: Jezus se spremeni na gori. Mat. 17. Heraklij m. — Ponedeljek, 12. marca: Gregorij I. p. — Torek, 13. marca: Evfrazija dev. — Sreda, 14. marca: Matilda kralj. — Četrtek, 15. marca: Longin muč. — Petek, 16. marca: Hilarij in Tacij mm. Tančica Gosp. — Sobota, 17. marca: Patricij šk. Jedert. — Solnce izide 15. marca ob 6. uri 16 min., zaide pa ob 6. uri 3 min. — Lunin spremin: Ščip 16. marca ob 9. uri 10 min. zjutraj. — Musica sacra v nedeljo 11. marca: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Koralna maša; graduale in tractus zl. Ant. Foerster, ofertorij dr. Fr. Witt. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa s. Caeciliae v G-dur zl. Ad. Kaim, graduale in tractus »Tribulationes« zl. Ant. Foerster, ofertorij »Meditabor« zl. J. Obersteiner.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. marca.

Potovanje v Rim. Te dni je bil po naročilu eminence kardinala dr. Missie v

Ljubljani profesor dr. Jos. Pavlica, ki se je z ljubljanskim odborom za potovanje v Rim dogovoril, da obe škofiji napravita skupno romanje. Določen je dan odhoda na 23. aprila, to je ponedeljek po beli nedelji. — Kdor se misli udeležiti potovanja v Rim, naj to hitro naznani.

Romarjem v Rim. Lepo število pevcev in pevkij se je že oglasilo. Izvrsten glasbenik č. g. dekan Arko prevzame pevodstvo. Priredila se bodeta moški in mešani zbor. Ker ima č. g. dekan veliko opravila, prevzamem podpisani tudi nadalje vsa dopisovanja glede skupnega petja. Kdor se misli še zglasiti, naj ne odlašaj, da se vse potrebno pravočasno ukrene. Na razna vprašanja, kaj bomo peli, naznanim pravočasno posameznim pevcem po dogovoru z gospodom pevovodjem. — Nekateri romarji so mi izrazili željo za Neapolj in Pompeji, kjer je znana božja pot pompejska Mati Božja. Pripravljani odbor bo gotovo toliko postrežljiv, da izposluje tudi tje znižano vožnjo onim, ki žele obiskati tudi one kraje. Gotovo je najkrajša pot, da se dotičniki precej oglase pri glavnem odboru v Ljubljani.

Tomaž Rožnik.

Izvestja Muzejskega društva prinašajo v ravno izišlem sešitku važen sestavek prvega preiskovalca slovenske zgodovine dr. Fr. Kosa: »O bojih med krščanskimi in poganskimi Slovenci v osmem stoletju.« Pisatelj temeljito dokazuje, da sta rektor protestantske šole v Celovcu Megiser in za njim znani bajkoslovec prof. Trdina falsificirala prvo dobo slovenske zgodovine v krščanstvu neprijaznem smislu. Na ta članek opozarjamo onega neslanega poganoljuba, ki se zelo rad poslužuje v »Sl. Narodu« potvorjene zgodovine. Drug Kosov sestavek kaže, kako malo temeljitosti ima v zgodovinskih člankih »Učiteljski Tovariši«. — Izšel je tudi prvi sešitek nemških »Mittheilungen«. Med pisatelji ni nobenega Nemca, ampak so sami narodnjaki, ki pa še niso prišli iz nazorov 17. stoletja. Znabiti se bode teh »cismontancev« usmilil pisatelj, ki piše v »Narodu« članke »za misleče Slovence«.

Proslava 90 letnice sv. očeta v »Katoliškem Domu«. Opozarjamo še jedenkrat na proslavo, katero priredi »Slov. kršč. soc. zveza« jutri ob 7. uri zvečer v veliki dvorani »Katoliškega Doma«. Vspored se bo tako-le izvajal: 1. Prolog. 2. Živa podoba. 3. »Mlini pod zemljo« ali »Zadnje ure paganstva v Rimu«. — Čujemo, da bode mej točkami, katere bode izvajal društveni tamburaški klub, narodna himna Burov tretja točka. Sedeži po 1 gld., 70, 60, 40 in 20 kr. se dobivajo pri hišniku v »Katol. Domu« in jutri zvečer pri blagajni. Želeti je, da se že občinstvo tekom današnjega večera in jutrišnjega dopoldne zasigura sedeže. Slojišča 10 kr.

Šmarnice nove izidejo do mesca maja t. l. Vsebinska jim je: Marijine čednosti in dobrote. Spisal jih je po Patisu S. J. umir. prof. pater Ladislav v Novomestu.

Prešernov spomenik. V velikej dvorani »Mestnega doma« razstavljeni bodo nekoliko dnij, od jutri 11. dne t. m. naprej vsi konkurenčni načrti za Prešernov spomenik občinstvu na ogled. — Vstopnino, namenjeno v prid spomeniku samemu, določil je odbor za delavne dni po 40 vin. za nedelje in praznike pa po 20 vin. — Dvorana bode odprta vsak dan od 10.—12. ure dopoldne, in 2.—4. ure popoldne.

Osebnost vest. Slovenski rojak ministerialni koncipist dr. Ivan Žolgar habilitoval se je na dunajskem vseučilišču kot privatni docent avstrijskega upravnega prava.

Apologetični govori v stolnici. Kanonik dr. Lampe je minoli četrtek nadaljeval svoje apologetične govore v stolnici pred obilno zbranim občinstvom. — Versko vprašanje je vprašanje človeškega srca. Ne-pokvarjeno, dobro srce teži za vero, hrepeni po vsem, kar je z vero v zvezi, in je srečno v veri. Srce brez vere pa je velika in žalostna podrtija, žalostna za neverca samega, ker ni več srečen, žalostna tudi za druge, ki jo vidijo. A kako se pride od vere do nevere? Z dvema vzgledoma dokaže govornik, kako se po slabih vzgledih veren človek prelevi v brezbržnika oziroma nasprotnika

veri. Potem je govornik označil opore ne-vere? Tri so glavne: 1. Eni pravijo, da je vsaka vera, seveda tudi posebno katoliška, le zato, da država ljudi lažje drži v strahu; vera je mesto policije, orožništva, da drži ljudi, da ne kradejo, ne goljufajo in se ne pobijajo; dobra je za priprosto ljudstvo, da ga kroti, da ne gre nad bogatine. Za učene je ni treba, zakaj vera kar taka ni nič. — Toda, pogledjmo začetek kot. vere Katera država jo je podpirala? Rimski cesarji so jo zatirali z najgrozovitejšimi in najkrivicejšimi sredstvi, proglasili so jo kot državni zločin! Pogledjmo sedanji čas; na Francoskem n. pr. so najbolj vneti katoličani, a ravno tam vlada vero najbolj zatira, drugod isto. Kateri pameten človek bo še trdil, da ima država vero za svojo oporo, da jo je država izumila? — Drugi pravijo: duhovniki so iznašli vero in goljufajo ljudi, obe-tajo jim večno plačilo in kazni, da jih obdrže v svoji oblasti, da se njim samim dobro godi. — Toda glejmo začetek vere. Oznanjevalce vere je čakalo samo trpljenje, zasramovanje, mučeniška smrt. Kdo more pametno misliti, da bi šlo toliko ljudi za goljufijo v smrt? Zopet, kako je mogoče, da se je taka goljufija, ki stavi človeku toliko brzda, mogla ustanoviti in ohraniti in skrivati, ali je mogoče, da se človeško srce tako obrne, da pride, kar je znotraj, vanj, in kar je zunaj, noter. Ali je mogoče, da bi se toliko duhovnikov tako požrtovalno trudilo in v trpljenju in zasramovanju izpričevalo in branilo vero? Pametno soditi je to nemogoče. — Zato se nekaterim zdi ta predebela in pravijo: Duhovniki ne varajo, ampak sami so goljufani. Zato jih pustimo, ljudje, posebno reveži, veliko lažje in srečnejše žive, ker se nadejajo nebes. — Potemtakem bi nas bil goljufal Jezus, ker bi bil zahteval slepo vero. Toda Kristus in apostoli so zahtevali od vsakega, da veruje tako, da bo vedel odgovoriti, zakaj veruje. Kristus je kazal na dela, čudeže, na sv. pismo ki pričuje o njem. Istotako tudi apostoli niso zahtevali od ljudi, naj verujejo slepo, ampak naj se prepričajo, naj verujejo pametno. Nemogoče je, da bi se ljudje toliko stoletij varali, da ne bi dobili goljufije. Zato treba resno premišljevali, ne lahkomišelnosti odvračati vprašanja o veri.

Bismark v Celovcu. Poroča se nam: V zadnji seji mestnega odbora je župan naznanil, da bodo nove table za »Bismark«-ring kmalu došle in da jih bodo potem nabili v dotičnih ulicah. Mestni zbor je to z veseljem vzel na znanje, kakor je prej že vlada dotični sklep mestnega zbora vzela »genehmigend« na znanje. Sedaj mora Celovcu nastopiti zlata doba! — V mestnem zboru tačas obravnavajo tudi o upeljavi električne luči. Govori se pa, da je vsa stvar zavožena in da znajo davkoplačevalci znova priti v škodo. Ali kaj maramo zato; da imamo le »Bismark-ring« pa je vse povsodi mir!

Iz celovške škofije. Prezentovan je na župnijo Kotarče č. gosp. Mih. Baumgartner, župnik v Št. Boštjanu v Ostrovici. — Prestavljen je č. gosp. provizor M. Müller iz Št. Urbana v Weitenfeld. — Č. g. Jož. Kokic, umirovljeni župnik iz Št. Štefana pod Juno se nastani pri usmiljenih bratih v Št. Vidu. — Milost. gospod knezoškof bode letos obiskal sledeče fare in delil zakramet sv. birme: Meseca aprila (5 far): 21. Hodiše; 26. Št. Jurij nad Celovcem; 28. Rožek; 29. Podgorjani; 30. Podlublje. Meseca maja (17 far): 5. Kraig; 6. Strasburg; 7. Stari Trg; 8. Sirnica; 9. Zedlitzdorf; 10. Himmelberg; 12. Št. Lenart pri sedmih studenih; 13. Naborjet; 14. Trbiž; 15. Ziljska Bistrica; 16. Marija na Zilji; 26. Kamen; 27. Dobrlavas; 28. Šmihel pri Pliberku; 29. Možica; 30. Črneče; 31. Etendorf. Meseca junija (10 far): 9. Grabštanj; 10. Sele; 11. Šmarjeta v Rožu; 18. Tigrče; 19. Mosburg; 20. Glanhofen; 23. Visoka Bistrica; 24. Bitenje; 25. Vajče; 26. Kapla na Grobniškem polju.

»Südmark«. V zadnjem času so dobili na Koroškem podpor: Neka posestnica 200 K, nek »volksgeosse« 200 K, knjižnica v Trbižu 50 K in nekaj drugih podpor. Heil — Judeževim grošem!

Štajerske novice. V Slov. Bistrico pride kot sodnijski adjunkt Nemeč dr. Fehl-

eisen. Kaj je pač tega treba bilo? Njegove zmožnosti so se pokazale ob prihodu Čehov v Celje v najodličnejši nemški luči. — Zgorelo je pri sv. Ani na Krembergu gospodarsko poslopje I. Seyfrida, c. kr. poštarja. — Shod priredi jutri katoliško polit. društvo »Pozor« iz Ptuj pri sv. Andražu v Slov. Goricah. Poročala bodeta dr. Brumen in dr. Jurtela. — V odboru za štajersko deželno razstavo ni mej 82 odborniki nobenega kmeta, nobenega učitelja, pač pa je v odboru najmanj 20 profesorjev. Celo slovenskim listom pošilja ta odbor samonemške oklice — Železna trgovina »Merkur« v Celju se izroči prometu prve dni meseca aprila. »Zveza posojilnic« je kupila za trgovino tudi hišo Ant. Diemitz v Kovaški ulici. — Deželni šolski svet štajerski je v svoji ljubezni do Slovencev odbil prošnjo kraj. šolskega sveta celjskega za razširjenje okoliške šole v Celju v definitivno petrazrednico. — V Cmureku so tudi prekrstili neko ulico v »Bismarckstrasse«. — Državni poslanec Berks je napravil potrebne korake, da se zgradi novi železni most čez Savo v Brežicah. — Gosp. Hugo Peternel, sin šentjurskega učitelja, je imenovan računskim asistentom pri namestništvu v Gradcu.

Iz Metlike 9. marca. Načelnikom metliškega okrajnega cestnega odbora je bil večeraj izvoljen g. Davorin Vuksinič, kandidat kmetske katoliško-narodne stranke, namestnikom pa župan Matijašič. Liberalni Rajmer je dobil en cel glas. Hudo so poparjeni sedaj metliški liberalci, ker so jim vrli kmečki možje vzeli pri cestnem odboru vajeti iz rok — upamo, da za zmiraj. Posebno se je repenčil znani Konfucij, ki je koval rekurze, da so kar iskre letele — a vse zaman. — Težje je bilo za kmete, ko so hoteli letos pri občnem zboru I. dolenske posojilnice malo pogledati, kako gospodarstvo je pri tem zavodu. A ker je mnogo ljudi v Metliki, ki samo »kimajo pa jamrajo«, zato se je ta vi-harna volitev izvršila po navadnem liberalnem receptu ter se slednjič kratkoma odločilo, da ostane vse pri starem. Bodi! A sedaj kmetje še bolj spoznavajo, kako lepo se glasijo besede: svoji k svojim.

V Poljniku je dne 8. marca nenadoma za kapjo umrl organist Fr. Kopač. Prignal je na Pušo svojo kravo, napade ga slabost in se zgrudi na tla. Komaj ga še dobi domači duhovnik, da mu je utripala žila, ter mu podeli sveto odvezo in ga dne v sveto olje ter mu da papežev blagoslov. Bil je blag človek. N. v m. p.:

Goriške novice. V Bovecu bo jutri ustanovni shod »Rokodelskega bralnega društva«, ki bo del krščansko-socijalne organizacije. Živili vrli ustanovitelji! — Slovensko društvo za zavarovanje goveje živine v Gorici priredi 18. t. m. ob 10. uri dopoldne na slovenski kmetijski šoli javen podučni shod. — »Primorski List« vrolo napreduje. Sotrudnikov šteje toliko, da bo v kratkem moral izhajati dvakrat na teden. Naročnikov je vedno več. — Na goriškem magistratu ne puste nobenemu slovenskemu delavcu imeti otrok v slovenski šoli. Ako jih ne da v poitaliančevalnice, ga odslove. — Družba sv. Mohora je letos v Gorici zelo narasla.

Brca za broo tržaškim Sloven-cem. Iz Trsta prihaja poročilo, da je tržaški magistrat vse slovenske reklamacije odbil a limine, češ, da so spisane v jeziku, ki ni jezik občine. Občinske volitve v Trstu se vrše 27., 28., 30. in 31. t. m. ter dne 2. in 4. aprila. Okolica bode volila dne 8. aprila.

Dar. G. Fr. Jarc, župnik na Mirni, nam je izročil za Jeranovo dijaško mizo 10 K namesto venca na grob pokojnega mu strica prošta dr. Jarca.

Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani, Mestni trg št. 27. Od 3. do 9. marca je dela iskalo: 12 možkih in 59 ženskih delavk. Delo je bilo ponujeno za 20 možkih delavcev in 64 ženskih delavk. 150 delavcem se je nakazalo 89 odprtih mest in v 47 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 5 možkih in 43 ženskih delavcih. Od 4. jan. do 9. marca je došlo 734 prošenj za delo in 508 deloponudeb. Od naznanjenih odprtih mest so še oddati: 1 trgovski poslovođa, 2 trgovska pomočnika, 1 graščinski sluga, 12 konjskih hlapcev, 2 hlapca za pivo voziti, 1 hlapec za kruh voziti, več

vajencev za razne trgovine in obrte, 15 kuharic, 13 deklic za vsako delo, 10 deklic k otrokom, 5 natakaric na račun, 1 kopelna služkinja, 7 dekel.

Novo tamburaško društvo. Tamburaško hrvaško-slovensko društvo „Zora“ se snuje, čegar pravila leže pri vladi.

Iz ljubljanskega gasilnega društva. Dne 10. marca 1870. je bil prvi občni zbor ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva, torej danes praznuje društvo tridesetletnico svojega obstanka. Bilo v nevarnosti občinstvu društvo i nadalje krepko „Na pomoč!“

Brez patrolj. Vojaški nabor, kateri se bode vršil letos v Ljubljani 27., 28. in 29. marca, bode letos in naprej brez vojaških patrolj in bodo fantje nadzorovani samo po policiji. Vojaško poveljništvo je sprevidelo, da dosedanje patrolje niso potrebne. Sicer so se nabori že zadnje leto vršili v najlepšem redu in so kmečki fantje prišli do spoznanja, da so vriskanje po mestu predrago plačali.

Mlekarica tatica. Mariji Jeraj, mlekarici iz Tacna, je bila pred 14 dnevi ukradena raz mlekarskega vozička rudeča ogrinjača, vredna 4 K. Vsaki ženski je Marička iz Tacna sedaj natančno opazovala glavo, češ, jedenkrat bodem že zapazila svojo rudečo ruto. In res, danes zjutraj zapazila jo je pri neki mlekarici. Takoj je poklicala stražnika in mu pokazala tatico. Policaj je ženo z rudečo ruto takoj peljal na rotovž, kjer je najprvo lagala in rekla, da je Marija Pelan s Posavja, kar je pozneje zanikala in povedala, da je Franciška Šusteršič iz Mednega pri Medvodah. Sodnija jo bode poučila, da se tudi rudečih rut ne sme uzmati.

Konj in regrat. Konj posestnice Antonije Sitar je prišel danes na Turjaškem trgu v tako slabo voljo nad modernostjo Ljubljane ko je videl sredi mesta na prostoru, kjer je časih stal knežji dvorec, celo polje regrata, da se je splašil. Regrat na prostoru knježjega dvorca je torej postal že za konje nevaren.

Angleška kraljica je ukazala, da v znak hvaležnega priznanja hrabrosti v afriški vojski odslej irski vojaki na god sv. Patricija »čako« ovenčajo z deteljco. Je pa to poseben ozir na verno tradicijo Ircev. Ker je namreč irski apostelj sv. Patricij skrivnost sv. Trojice ljudstvu pojasneval z obliko detelje, ki ima navadno tri peresca na enem peclji — trifolium, še dan danes Irci ta spomin praznujejo s tem, da se vsakdo na god sv. Patricija z deteljčnim peresom kinča.

Sejmi po Slovenskem od 12. do 17. marca. Na Kranjskem: 12. v Višnjigori, Drnovem, Kotredežu, na Veseli gori pri Rakovniku, v Radovljici, Kamniku, Turjaku in Sp. Logatcu; 13. v Črnomlju in Črmošnjicah; 14. v Št. Vidu pri Vipavi; 15. v Ložu; 17. v Mengšu, Žužemberku, Loki in Št. Petru na Notr. — Na slov. Štajerskem: 12. v Št. Juriju ob južni žel., pri sv. Barbari v Halozah; 15. v Zdolah pri Pletterjih; 17. v Mureku. Podčetrtkom, na Rečici, v Trbovljah in Svečini. — Na Koroškem: 12. v Lavamintu; 13. v Gmintu; 14. v Št. Jerneju; 17. v Pusarnici. — Na Primorskem: 12. v Palmi in Sežani; 15. v Borštu; 16. v Gorici (osem dnij).

Društva.

(Občni zbor kovinske zadruge) vršil se bode jutri v nedeljo dne 11. marca ob drugi uri popoldne v Hafnerjevi pivarni, sv. Petra cesta z naslednjim vspešdom: 1. Poročilo o delovanju zadruge in bolniške blagajne vajencev. 2. Poročilo o stanju obeh blagajnic v preteklem letu. 3. Poročilo računskih pregledovalcev. 4. Volitev. 5. Nasveti. Zborovanje bode jako zanimivo, osobito glede bolniške blagajne za vajence in pomočnike. Mislil se na razdružitev teh blagajnic in da se pridružijo vsi kovinarji okrajni bolniški blagajni. Želeti je, da se vsi člani imenovane zadruge obč. zbora gotovo udeležijo in v polnem številu pridejo na občni zbor.

(Društvo »Pripraviški dom«) bo imelo 29. marcija t. l. ob 11. uri dopoldne občni zbor v konferenčni sobi tukajšnjega c. kr. učiteljskega. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Pred ljubljanskimi porotniki.

Kakor smo že omenili, je dr. Šusteršič v uvodu svojega govora v pravdi dekana Erjavca proti dr. Tavčarju z živimi besedami naslikal korupcijo časopisja, iz katerega »slovenska inteligenca« crpa svojo duševno hrano, dal izjavo, da ne nastopa niti on kot odvetnik proti svojemu kolegi, niti vipavski dekan s kakim osvetoželjnim namenom, ne iz političnega ali osebnega sovraštva. Gre se samo za to, da tisti, ki je žaljen v osebni in stanovski časti, brani svoje poštenje. Gospodje porotniki naj vzamejo v vednost, da je še sedaj g. dekan pripravljen umakniti tožbo, ako se dr. Tavčar zaveže izjaviti v svojem listu, da to, kar je bilo pisano v preporočnem dopisu iz Vipave, se ne tiče zasebnega tožitelja in da niso v dopisu opisane razmere, odkar je g. Erjavce vipavski dekan in župnik. G. dekan stoji danes pred porotniki pač z duševnimi mukami, da mora braniti osivel v duševnem pastirstvu, svojo nemadeževano čast. Ne stoji pred porotniki osvetoželen, da bi dr. Tavčar, kakor trdi danes obtoženec, maširal na Žabjak, lojalno zadoščenje hoče imeti za svojo razžaljeno čast, katera je vsakemu človeku višja, nego premoženje.

V dopisu iz Vipave zaletava se »Narod« tudi v dr. Šusteršiča. Govornik pravi, da je navajen sprejemati 90% laži od lista, katerega šef je kolega dr. Tavčar. Ne gre se pa danes za stranko, za njegovo osebo, gre se samo za tisti odstavek inkriminovanega dopisa, radi katerega je dekan Erjavce uložil tožbo. Gospodje porotniki niso Vipavci, ter ne poznajo vipavskih razmer, zato morajo imeti, ako preberemo dotični odstavek, utis, da meri na sedanjega gospodarja v župnišču. In »Narod« se čita tudi preko mej Kranjske! Gospodje porotniki si pač lahko naredijo sodbo, komu so nepoznavatelji vipavskih razmer, podtikali v dopisu označena dejanja, ker v dopisu zaman iščemo opombe, da se to ozira na davno preteklost. Naj bi doktor Tavčar v dopisu rekel, da so se one stvari »nekaj« godile v vipavskem župnišču in g. Erjavce bi ne tožil, ker bi se opazke tikale časa, ko dekana Erjavca še ni bilo v Vipavi. Toda dopis je namenoma in iz hudobije tako sestavljen, da mora človek, ki to bere, na vsak način misliti, da se dopis nanaša na sedanje dogodke, in dr. Tavčar sam govori, »naj gospodje ne hodijo na solnce, ker imajo maslo na glavi«. Kdo ima maslo na glavi, ako slučajno stanuje v hiši, v kateri se je baje kedaj kaj čudnega godilo? Kaj bi dejal dr. Tavčar, ko bi pisal »Slovenec«: »Vi, g. šefredakter »Slov. Naroda«, bodite le tihi, pomislite malo na to, kaj si ljudje šepetajo o hiši štev. 8 na Bregu, ki bi nam znala pripovedovati o nezakonskih otrokih. To je zelo opolzka pot, v nevarnosti ste, da padete. Mi bomo že govorili o tem!« Dr. Tavčar bi radi tega gotovo tožil »Slovenca«. (Dr. Tavčar: — »Nak!«) Dr. Šusteršič: In kaj bi rekli, ko bi toženi »Slovenec« se izgovarjal: »Jaz nisem mislil dr. Tavčarja, ampak neko žensko, ki je pred 50 leti stanovala v hiši št. 8 na Bregu, in je imela vsako leto nezakonskega otroka«. Dr. Tavčar bi se težko strinjal s takim zagovorom, zato naj ne gredo gospodje porotniki na led, da je mislil na preteklost, ko je priobčil napad v »Narodu«. Tudi za to se ne gre, kaj je mislil, pač pa za to, kaj je pisanega in kaj priobčenega. Ko bi sedel na obtožni klopi kak idijot, mogel bi si misliti, da je iz nevednosti zavil besedilo dopisa tako, da meri na sedanjo vipavsko duhovščino, o dr. Tavčarju si pa kaj tacega ne morem misliti. On je imel hudooben namen. Dr. Tavčar je voditelj narodne stranke, graščak, šefredakter, poslanec, mestni odbornik in advokat. Kot tak je moral vedeti, da bo pri inkriminiranem besedilu mislil vsak, kdor razmer ne pozna, na sedanje razmere v vipavskem župnišču in da bode »Narodova« inteligenca nehote zmajevala z glavo in ugibala, kaj je zopet s kako larovski kuharico, ki tvori stalno rubriko v »Slov. Narodu«, a vedno brez imena, da se častikraja ne more tožiti. Če ni mislil dr. Tavčar razmer v sedanjem vipavskem župnišču, zakaj ni povedal, da se nanaša namigavanje na razmere iz let 1864 do 1874.?! To bi lahko povedal z dvema besedama in potem bi imeli govoriti samo sorodniki ranjkega dekana.

Kedo izmed porotnikov bi ne tožil, ako bi kdo pisal o njegovi hiši kot »nesramni hiši«, in sicer tako, da vsak misli na sedanjo! Postava govori, da je kaznjiv vsak, ki koga izroča javnemu zasramovanju. S tem, da je v dopisu govoril, da je življenje v župnišču bujše, nego v haremi, je izročal g. dekana javnemu zasmehovanju.

V istem slučaju, kot g. Matija Erjavce, tožil bi vsak izmed vas gospodov porotnikov! Dekan Erjavce je bil moralno prisiljen tožiti, ako je hotel, da se ne bi kaj zlobnega obrekovalo o njem, in ker se je dr. Tavčar, kar bi bila v tem slučaju dolžnost poštenjaka, branil dati zadoščenja v »Narodu«! In koga je obtožil najprej vipavski dekan? Odgovornega urednika »Slov. Naroda«. Na dr. Tavčarja še misli ni, a ker bi rad poznal svojega obrekovalca iz Vipave, je izposloval preiskavo v »Narodovem« uredništvu. Dr. Tavčar pa je kot priča sam postavil se za krivca, češ: »Jaz kot vrhovni redakter, jaz sem spis pregledal, jaz odobril, celo popravljal in namenoma pustil stajiti, da bo vipavska duhovščina kľofuto dobila«.

Gospodje porotniki! Pisca dotičnega članka ni hotel ali mogel nihče izdati, kaj je torej preostajalo, nego tožiti dr. Tavčarja, ravno dr. Tavčarja, kateri nam izrecno priznava, da je on sam učinil to dejanje, da je on ta dopis dal v tisek, in kateri poleg tega še priznava, da je obelodanil ta dopis, da bi s tem zadal vipavski duhovščini udarec. Stvar je jasna. Priznavam, da je za tožnika zadoščenje uže v tem, da si nihče v celem tej pravdi ni upal tudi le eno točko navajati, ki bi vrgla kako, pa bodisi najmanjšo senco na njegovo čast, na čast gospoda dekana Erjavca. Jasnega ščita njegove časti ni se upal nihče v tej razpravi dotakniti. Na Vas, gospodje porotniki, je, dati mu zadoščenje, obtoženec tega neče, ker neče objaviti v »Slov. Narodu«, da se to, kar je ta ist v inkriminovanem dopisu pisal, ne tiče tožnika, marveč da je to baje godilo se v prostosti, s katero v dotiko spraviti tožnika ni mogoče. Obtoženec tega neče. Potem pa ostane v »Slov. Narodu«, da se dotične šlvari tičejo tožnika, potem ostane to sramotjenje v listu brez preklica. Ako to trpite, gospodje porotniki, je to seveda Vaša stvar. V Vaših rokah, v Vašej moči pa je, izreči obsodbo, ki mora dati zadoščenja javnej vesti, — seveda je pa tudi v Vašej moči, izreči drugačno sodbo. Toda vprašam Vas, gospodje porotniki, kam pa pridemo, ako bo šlo tako dalje?

Javno mnenje je po slabih časnikih uže tako korumpirano, padlo je uže tako globoko, da treba le še enega koraka, pa imamo tudi pri nas pravo sicilijsko mafijo, ki bi morila duhovne in politične nasprotnike. Kakor sem včeraj apeloval na Vašo vest in Vaše poštenje, tako tudi danes apelujem.

Nobena sila na svetu, razun Vaše vesti, Vam ne more braniti, reči: »Ne, ni kriv dr. Tavčar.« Ako pa bote to rekli, potem se ne čudite, ako bode morda kedaj kdo izmed Vas v enakem položaju kot danes tožnik, in ne bode dobil zadoščenja, ako se bo takrat sodilo po strankarstvu. Dr. Tavčar sicer vedno pravi: ta je klerikalec, ta liberalalec. Tu se potem vse neha. Potem ne preiskujmo, kedo je kriv, kedo ne, potem recimo kratko in malo: ta je klerikalen in ta ne. V vseh strankah so ljudje, ki so dobri, in ljudje, ki so slabi, v vseh strankah so ljudje, od katerih bi bilo bolje, da bi jih zraven ne bilo. Jaz sem v tem oziru bolj liberalen, kot »Slov. Narod«, jaz se ne zaletavam v politično prepričanje nikogar, vsak naj se politično, kakor je rekel kralj Friderik Veliki, po svoji faconi izveliča. Toda to načelo imam, da razločujem med poštenimi in nepoštenimi ljudmi. Z nepoštenimi se branim dotika. Mislim, da je to pravo stališče za vsacega poštenega moža, stališče, na katerem morajo stati vsi pošteni možje brez razlike strank, tu se morajo najti vsi poštenjaki, da napravijo konec infamijam in revolverški žurnalistiki.

Končal sem, gospodje porotniki. Sodite, toda prosim Vas enega: sodite po vesti, potem vem, kako bode sodili. Obljubim Vam, ako rečete »kriv«, bom jaz prvi, ki bo prosil za milostno sodbo, kar poudarjam samo zaradi tega, ker se od strani obtoženca trdi, da je vsa ta pravda čin maščevanja. To pa ni res, in ako bi na obtožni klopi sedel klerikalec, ki bi bil isto storil, moral bi jaz ravno tako nastopati.

Prosim Vas torej, gospodje porotniki,

odgovorite na vprašanje z »da«, in dajte tako zadostila tožniku, njegovi žaljeni časti. Pomislite na svoje rodbine, ako bi se bila njih čast tako grdila, potem bote našli prave sodbo.

Darovi.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so tekom m. februarja t. l. darovali: Premislivosti g. dr. Mihael Napotnik, knez in škola lavantinski (društvo ustanovnik in čast. član, kakor vsako leto tudi letos 20 K; slavnostno hranilno in podporno društvo v Ptuj za mesec februarij 120 K, z darili prejšnjih treh mesecev 330 K, letos skupaj 450 K; g. Ivan Murnik, ces. svetnik i. t. d. v Ljubljani 50 K; društvena ustanovnica slavnostna občina ljubljanska 25 K; gg. na Dunaju: Anton Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. vladni svetnik, Alojzij Kremžar, mag. svet. in Jos. Žužek, c. kr. naduženec, po 20 K; sl. posojilnica v Makolah (na Štajarskem) 20 K; g. dr. Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. sekcijski svetnik v finančnem ministerstvu na Dunaju 12 K; dalje so darovali po 10 kron: Gospa Matilda Sebanikar, posestnica na Rakeku; g. dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah; g. dr. Henrik Tuma, dež. poslanec in odbornik v Gorici; g. Jos. Martinak, c. kr. sodni svetnik v Ljubljani; g. dr. Nikolaj Tonkli, odvetnik v Gorici; g. Anton Svetina, c. kr. notar v Pliberku; vč. g. Janez Kozinec, župnik v Slivnici (pri Mariboru); g. Jakob Zupančič, gimn. suplent v Ljubljani; J. Dralka, c. kr. dvorni svetnik v Ljubljani; Žiga Sežun, c. kr. likvidator na Dunaju; gospa Julija Rudež v Št. Jerneju na Dolenjskem; Jos. Smodej, c. kr. notar v Velikih Laščah; dr. Gvidon Srebre, odvetnik v Brezicah; po šest kron: gg. Karol Dolenc, c. kr. pristav pri najvišjem računskem dvoru na Dunaju; Vilj. Schramek, inženir c. kr. drž. železnice na Dunaju; Ferd. Sajovic, trg. v Kranju; vč. g. dr. Jožef Pajek, kanonik i. t. d. v Mariboru; dr. Ferd. Dominkuš, odvetnik v Mariboru; M. Primožič, c. k. sodnik v Tolminu; Rajko Perušek, c. k. prof. v Ljubljani; dr. Jakob Schegula, odvetnik in župan novomeski; dr. Rad. Pipuš, odvetnik v Mariboru; vč. g. dr. Mihael Magolič, župnik v Stillriedu (na Nižje-Avstrijskem); Dragotin Žagar, dež. blaginik v Ljubljani; po 5 K so darovali gospodje: Viktor Rohrmann, trg. v Ljubljani; Ant. Mladič, c. k. sodni pristav v Postojni; dr. Anton Furlan, c. k. sodni pristav na Vrhniki; po 4 krone so darovali: Gospa Tona Kottner, soproga c. kr. nadpravdnika v Laškem trgu; gosp. dr. Jurij Pučko, c. k. notar v Krškem; vč. g. Janez Ogriz, župnik v Kapeli na Dravi; g. Mih. Bergant, nadučitelj v Št. Vidu pri Vipavi; g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celji; g. Jos. Šuman, c. k. dež. šolski nadzornik v Ljubljani; Fr. Golč, trg. v Idriji; vč. gosp. Anton Mežnarec, dekan v Kranju; K. Florian, knjigar v Kranju; vč. g. Anton Randigaj, vikar v Celju; vč. g. Jurij Bezenšek, duh. svetnik in župnik v Čadramu; vč. g. Ivan Kodre župnik pri sv. Križu; g. Jos. Jeglič, c. k. davkar v p. v Idriji; po 2 kroni so darovali gg.: L. Fürsager, trgovec v Radovljici; dr. Jan. Lenoch, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju; Ivan Majdič, trgovec v Kranju; gospa Karola Brilej, trgovka na Vrhniki; vč. g. Vilibald Venedig, župnik v Ormožu; Martin Dežela v Idriji; Adolf Kreuzberger, trgovec v Kranju; veleč. gosp. Jos. Hočevar, kanonik v Novem mestu. — Vsem blagim darovalkam in darovalcem iskrena hvala. Meseca februarja prejelo je 39 visokošolcev podpore 345 K 50 v., v tekočem šolskem letu je bilo razdeljenih 1536 K v obedah in v gotovini. Odbor prosi uljudno za daljše darove, katere je pošiljati I. društvu blaginiku g. dr. Klem. Seshun-u, dvornemu in sodnemu odvetniku na Dunaju, I. Singerstrasse 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 10. marca. V prihodnji seji drž. zbora v ponedeljek pride na vsto drugo branje načrta zakona glede vojaških novincev. Čehi ne bodo delali obstrukcije, pač pa opozicijo. — Predsedstvo zbornice se po navadnem običaju v ponedeljek pokloni cesarju. — Na južne poslance desniške je slabo vplivalo, da so se Čehi izrekli za obstrukcijo v važnih gospodarskih vprašanjih. Razgovori se vrše, da bi točka o drugi železniški zvezi s Trstom ostala izven obstrukcije. O tem je bil tudi razgovor v izvrševalnem odboru desnice ter je posl. Povše povdarjal stališče južnih poslancev.

Vojska v Južni Afriki.

Poročila o položaju na oranjskem bojišču si izredno nasprotujejo. Na jedni strani se zatrjuje, da sta predsednika Krüger in Steyn znova navdušila bojavnike za boj do

skrajnosti in da so se celo ženske jele organizirati v nekako „črno vojsko“, na drugi pa objavljajo londonski listi dolgovozna poročila o popolnem obupu predsednika Steyna, ki se je baje že sprijaznil z mislijo, da je najbolje udati se Angležem na milost in nemilost in prepustiti oranjsko državo sovražniku. V takih okoliščinah, dostavlja se končno, se morajo udati tudi Transvalci in tekom tedna že lahko dojde poročilo o sklenjenem premirju. — No, tako daleč menda še ni prišlo, vsaj po dosedanjih poročilih o najnovejših Robertsovih vsehilih še ni mogoče sklepati na tak prevrat.

Oddelek, katerega je Robertsova konjica tako zmagoslavno obšla, se še vedno prosto giblje in niti zasledujoči general French mu ni mogel do živega, zmagovalca Brabant se je moral umakniti iz Dortrechta z velikimi izgubami, pri Mafekingu so prišli Buri do ključa, ker so si osvojili vse prednje angleške utrde, in tista „leteča“ kolona jo je morala popihati nazaj iz Transvala v Culudeželo in se ustavila še le pri Melmonthu. Po vsem tem sklepati še ni tako obupen burski položaj v tem trenutku in se ne bodo udali razun po bližnji, vroči in morda brezuspešni bitki.

Res je sic-r precej slabo, da so Angleži zasledili Norvals-Pont, najvažnejšo točko za železniško zvezo ob južno-oranjski meji, in da so se Buri umaknili preko reke Oranje, toda pričakovati je, da se te moči kmalu združijo z glavno armado in potem tem uspešneje odbijajo Robertsov napad.

Sicer pa vlada sedaj v obeh glavnih taborih neka skrivnostna tišina, ki je baje neposredna predhodnica velikega odločilnega viharja.

London, 10. marca. „Times“ poroča iz Poplar-Grove 8. t. m.: Bitka 7. t. m. pri Ofonteinu pomenja nečasten poraz Burov ter kaže (?), da so ti nezmožni ustavljati se Robertsovemu prodiranju. Ker Oranji sami zahtevajo (!), naj se Steyn uda, je pričakovati, da vojske že itak siti (?) predsednik bode v teku tedna oddal dotično izjavo.

London, 10. marca. Dopisnik „Daily Telegraph“ poroča iz Kapstadta 8. t. m.: Čujem, da se bodo Buri resno ustavili angleškim četam še le na transvalski strani reke Vaal. Izredno veliko zalogo so poslali v okraj Spelonken.

London, 10. marca. Reuterjev urad poroča iz Achttertanga 8. t. m.: Angleži so sedaj zasledili Norvals-Pont; streljali so včeraj na sovražnika in ga prisilili, da se je umaknil čez reko.

London, 10. marca. Iz Pretorije dohaja poročilo 7. t. m., da se bije pri Mafekingu vroč boj. Buri so se že polastili vseh zunanjih utrd in odstranili vse ovire, da prodro v mesto.

London, 10. marca. Reuterjev urad poroča iz Pretorije 6. t. m.: Uradno se poroča, da se je minulo nedeljo bil vroč boj pri Dortrechtu, v katerem so bili Angleži premagani in so se morali umakniti z velikimi izgubami. Buri so se polastili treh topov. Ubitih imajo Buri troje mož in pet ranjenih.

London, 10. marca. Reuterjev urad poroča iz Biggarsberga ob severni natsalski meji 5. t. m.: Danes se je vršil burski vojni svet v Glencoe. Glavnim poveljnikom za Natal je določen general Botha, Luka Mayer, Schalk-Burger in Joubertov sin David ter Gerasmus in Forrie so mu prideleni vodje.

Pozor! Kdor hoče imeti čiste, bele in zdrave zobe, naj rabi zobozdravka dr. R. Friana ustno obdelo z novim antiseptikom, ki zabrani vsako gnjilobo zob. Steklenica zadoščujoča za celo leto se dobiva za 1 K pri Ervinu Burdychu, lekarju v Škofiji Luki.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Renzo na kratko povč, kaj je bilo pri turatu; nato se vsi trije obrnejo do Menica, i razloži bolj obširno, kaj mu je naročil če Cristoforo, in pripoveduje, kaj se je pri-etilo njemu samemu, zgodba, ki je še bolj otrdila patrovo naročilo. Ti trije, ki so ga oslušali, vedeli so več nego je mogel Me-ico povedati; zona jih oblije pri tem, kar so

slišali. Vsi trije obstojé in se spogledajo prestrašeni. Nato pa začno dečka, kakor po do-govoru, vsi hkrati božati po glavi in ra-menih in se mu tako zahvaljevati, da je bil njih rešilni angelj. Pomilujejo ga radi strahu, katerega je preстал za nje, radi nevarnosti, v kateri je bil radi njih. „Sedaj pa pojdi nazaj domov, da ne bodo doma v skrbah za-te!“ reče končno Agnese, in spomnivši se obljubljenih dveh parpagliol, poseže v žep in mu dá štiri, rekoč: „Ná, tu imaš za sedaj; moli, da se kmalu zopet vidimo; in potem...!“ Renzo mu dá novo berlingo ter mu zabiči, naj ne pove nikomur, kaj mu je naročil menih. Lucia ga znova poboža in mu z ža-lostnim glasom želi lahko noč, deček se od vseh ginljivo poslovi in se vrne nazaj. Oni pa se odpravijo dalje na pot, vsi zamišljeni. Ženski gresti naprej, Renzo za njima kot za stražo. Lucia se drži tesno matere za roko ter se vselej prijazno in spretno izogne, kadar ji hoče Renzo na težavnejših mestih ne preveč ugajene poti pomagati. Sramuje se celo v tej zmešnjavi, da je bila že toliko časa in tako zaupljivo ž njim sama, ker je pričakovala, da bode v par trenutkih nje-gova žena. Izginil je zdaj ta puhli sen, in ona se kesá, da je bila morda kdaj pre-več prijazna do njega; pri vseh svojih dru-gih bolestitih trepeče zdaj tudi še od sramú ne radi slabe vesti, temveč od sramú, ki sa-mega sebe ne pozná in je podoben bojazni otroka, kateri se trese v temi, dasi ne ve zakaj.

„In hiša?“ — vpraša mahoma Agnese. Toda kakor važno je tudi bilo to vprašanje, nobeden jej ne odgovori povoljno. Molčé gređó svojo pot in dospó naposled na trg pred samostansko cerkvijo.

Renzo stopi k vratom in lahno sune vanje. Vrata se res odpró, mesec pa obsveti skozi odprtino blede obraz in srebrno-sivo brado očeta Cristofora, ki je le-tu stal in jih pričakoval. Ko se prepriča, da ne manjka nobenega, izpregovori: „Zahvaljen bodi Bog“ in jim namigne, naj vstopijo. Pri njem je stal še neki kapucinec, brat zakristan, katerega je bil s prošnjami in drugimi razlogi pre-govoril, naj bedi ž njim, pusti vrata priprta in straži, da bi vsprejel sirote. Oče Cris-toforo je moral porabiti vso svojo veljavnost in potreba je bilo vsega svetniškega sluha njegovega, da se je dal brat pripraviti do te neprijetne, opasne in protipostavne po-strežljivosti. Ko došleci vstopijo, pripré oče Cristoforo vrata na lahko nazaj. Brat zakri-stan pa se tu ne more več premagovati; po-klíče patra na stran ter mu pošepeta na uho te-le besede: „Toda oče! oče! po noči... v cerkvi... z ženskami... zapreti... pra-vila... oče!“ In zmajuje z glavo. A v tem, ko ga brat takó nadleguje, misli si oče Cris-toforo: Glej ga! Če bi bil zasledovan kak klatež, ne delal bi mu brat Fazio nikakih težav. Nedolžna ubožica pa, ki je ušla kremp-ljem volka... „Omnia munda mundis“ reče na to in se obrne k bratu Faziju, pozabivši, da ta ne razume latinski. A baš ta pozab-ljivost je bila dobra. Če bi ga bil hotel oče Cristoforo prepričati z razlogi, brat Fazio bi se mu bil protivil z drugimi razlogi. Bog ve, kedaj bi se bila stvar končala. Ko pa čuje frater one tehtne skrivnostne besede, tako odločno izgovorjene, zdi se mu, kakor da bi bila v njih rešitev vseh njegovih dvo-mov, pomiri se in reče: „Dobro! Vi veste več nego jaz.“ (Dalje prih.)

Cena žitu na dunajski borzi

dné 9. marca 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . gl.	7.62	do gl.	7.63
„ „ maj-juni „	7.68	„ „	7.69
„ „ jesen . . „	7.89	„ „	7.90
Rž za pomlad . . .	6.56	„ „	6.57
„ „ maj-junij . . .	6.66	„ „	6.67
„ „ jesen	6.79	„ „	6.80
Turšica za maj-junij	5.43	„ „	5.44
„ „ jul.-avgust „	—	„ „	—
Oves za pomlad . .	5.22	„ „	5.23
„ „ maj-junij . . .	5.31	„ „	5.32
„ „ jesen	5.59	„ „	5.60

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas opa-sovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempo-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pada-vina v 24 urah
9. zveč.	745.3	+2.4	sl. jug	jasno	0.0
10. 7. zjut.	747.0	—3.2	sl. ssvzh.	jasno	0.0
12. popol.	746.3	+9.5	sr. jzh.	„	0.0
Srednja večerajšnja temperatura —1.7°, normale: 2.5°					

Čisto medic. ribje olje.

Deželna
lekarna

pri Mariji
Pomagaj

Čubar, Primorsko, septembra 1899.

Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprecenjeno dobrog in prisnog **medicinskega ribjog olja**, katerega že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodbino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest ste-klenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

936 14 Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

dež. lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.

Realjeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta

Zahvala.

233 1—1

Blagorodni gospod A. Roblek, lekar in župan v Radoljici, je podaril v korist tukajšnje šolske mladine svoto 20 kron, Za ta velikičudni dar se v imenu šolske mladine najtopleje zahvaljuje

Vodstvo ljudske šole v Radoljici

dné 9. marca 1900.

Andrej Grčar

nadučitelj.

Prošnja.

Podpisani prosi vse svoje prija-telje in znance, da bi se spominjali v molitvah, zlasti pri daritvi svete maše **njegove matere**, katero je vsemogočna previdnost Božja skle-nila poklicati v noči od 9. do 10. marca t. l. iz te doline solz v boljše življenje na onem svetu, ter se tem potom vže naprej vsem iskreno za-hvaljuje.

V Tržiču, 10. marca 1900.

Janez Debelak

kapelan v Šmarji.

Št. 110.

Objava.

Vsled odloka tukajšnjega sl. magistrata z dné 14. svečana 1900, št. 4440, naznanja se p. n. gospodom delodajalcem, kateri imajo svoje delavce pri podpisani blagajni zava-rovane za slučaj bolezni, da so za **okrajno bolniško blagajno v Ljubljani oblast-veno določene nastopne dnevne mezde:**

a) za moške delavce:

I. vrsta: za mlade pomožne delavce	— K 80 h	—	42
II. „ za delavce, kateri opravljajo v industrijalnih in trgovskih podjetjih nižja opravila	1 „ 60 „	—	83
III. „ za profesionaliste (pomočnike, tovarniške delavce) in diurniste	2 „ — „	1	04
IV. „ za delavce prirejance, odvetniške in notarske koncipiente, poslovodje, delovodje, faktorje, knjigovodje, risarje, magacinerje, polirje itd.	3 „ — „	1	56

b) za ženske delavce:

V. vrsta: za mladostne pomožne delavke	— „ 60 „	—	31
VI. „ za delavke, ki opravljajo v industrijalnih, trgov-skih, obrtnih in morebitnih drugih podjetjih nižja opravila	1 „ — „	—	52
VII. „ za delavke, katere opravljajo v industrijalnih, trgovskih, obrtnih in morebitnih drugih pod-jetjih višja opravila, potem za gledališke igralke, operne pevke, odvetniške in no-tarske pisarke	1 „ 60 „	—	83

Ti nastavki stopijo z dnem 1. aprila t. l. v veljavo in ostanejo veljavni, dokler jih ne spremeni dotična oblast.

Mesec se računa po 26 dni.

Na podlagi te premembe odmerjena bode po pravilih utemeljena 60% bolniščina nastopno:

a) za moške	I. mezdna vrsta	— K 48 h	16	—
	II. „ „	— „ 96 „	32	—
	III. „ „	1 „ 20 „	40	—
	IV. „ „	1 „ 80 „	60	—
	V. „ „	— „ 36 „	12	—
b) za ženske	VI. „ „	— „ 60 „	20	—
	VII. „ „	— „ 96 „	32	—

Tem nastavkom primerno določena je tudi podpora pri porodu in pogrebščina:

V. mezdna vrsta	10	08
VI. „ „	16	80
VII. „ „	26	88

Okrajna bolniška blagajna

v Ljubljani, dné 8. marca 1900.

Načelnik: Ivan Kregar s. r.

187 1—1

Neutešljivim srcem javljamo vsem sorod-nikom, prijateljem in znancem, da je Vsemo-gočni poklical k Sebi iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, dobrega in skrbnega očeta, oziroma sina, brata in svaka, gospoda

Josipa Mercina

posestnika prvega obč. svetovalca, predsed-nika krajnega šolskega sveta itd.

danes v petek, dne 9. marca t. l. zvečer ob 6. uri po dolgotrajni, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočce, v 44. letu starosti.

Pogreb pojde v nedeljo, dné 11. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Zgornjem Kašlju št. 34 na pokopališče D. M. v Polju.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Zg. Kašlju, dne 9. marca 1900.

Josipina Mercina

soproga.

France, Viktor, Josip, Karol, Terezija, otroci.

Preselitev trgovine.

127 1—1

M. Žargi

uljudno naznanja, da se je preselila

v novo zidano g. Perlesa

hišo

Preširnové (Slonové) ulice.

SLOVENC!
pristopajte k
„Naši straži“!

Prihodek delo-jemalca na mesec

K	h
—	42
—	83
1	04
1	56
—	31
—	52
—	83

Pogrebščina

K	h
16	—
32	—
40	—
60	—
12	—
20	—
32	—

Porodniščina

K	h
10	08
16	80
26	88

Národna kavarna.

V nedeljo dne 11. marca 1900

vojaški

koncert

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

223 1-1. **Fran Krapež.**

VABILO

na

redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Dol. Dobravi,

registr. zadruga z omejeno zavezo“,

kateri bode

v nedeljo 25. marca 1900

popoldne po cerkvenem opravilu

v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzornišva.
3. Potrjenje računa za leto 1899.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzornišva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajni nasveti.

K obilni udeležbi vabi

230 1-1

odbor.

Za stavbinsko sezono!

V Prulah

se prodajo pod ugodnimi pogoji večje in manjše parcele, pripravne za stavbe.

Več pové iz prijaznosti upravništvo „Slovenca.“ 212 1

Plinati osečki za snazjenje parketnih tal dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 228 24 11-10

Več deklet

v neko tovarno na Štajerskem

kakor tudi

oženjeni mošje

sprejmejo se takoj v delo. — Več se poizvé v posredovalnem zavodu g. **Kališa v Ljubljani**, Jurčičev trg. 228 (2-1)

Hrastovi stebri

za ograje

več sto, so na prodaj na 222 3-1

cesti na Rudolfovo železnico 5.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomajšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforne-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenici 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamaški ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrirano varstveno znamko, na katere znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče 107 (20-18)

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Vabilo

na

I. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Semiču“,

regist. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se vrši

v nedeljo 25. marca 1900

ob 3. uri popoldne

v pisarni semiške občine.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računov za leto 1899.
4. Volitev načelstva in nadzornišva.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti,

V Semiču, dne 8. marca 1900.

221 1-1

Načelstvo.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Kmetijskega društva na Blokah,

registr. zadruga z omejeno zavezo“,

ki se bode vršil

v nedeljo dne 25. marca 1900

ob 3. uri popoldne

v prostorih šolskega poslopja.

Vspored:

1. Poročilo načelnika.
2. Odobritev letnega računa za I. upravno leto 1899.
3. Volitev 4 članov načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Volitev razsodišča.
6. Razni nasveti in razgovori.

225 1-1

Načelstvo.

VABILO

na

občni zbor

„Hranilnice in posojilnice na Blokah,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

kateri se vrši

v nedeljo 25. marca 1900

ob 3. uri popoldne

v prostorih šolskega poslopja.

Vspored:

1. Poročilo načelnika.
2. Potrjenje letnega računa za V. upravno leto 1899.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajni nasveti.

Na Blokah, dne 8. marca 1900.

224 1-1

Načelnštvo.

Franc Zupan,
vlasuljar

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4,

priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za

izdelovanje vsakovrstnih moških in ženskih vlasulj

do najfinejšega izdelka. — Nadalje vsa

umetna pletenja in kite iz lepih las.

Postrežba natančna. 49 48-16

Kuharica

želi službe, pri katoliški družini ali pri kakem duhovniku, 201 3-3

Več pove upravništvo „Slovenca.“

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti cerkvene klopi, klečalnike in spovednice iz hrastovega lesa po vzorcih in po lastnem načrtu, ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotavljam izvrstno lepo delo in nizke cene. Ze dvanaestim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Vse izdelujem v lastnih prostorih. — Postavljanje novih klopi in spovednic v cerkvi traja le 3 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,
pošta Domžale.

89 15-4

Ovsena kaša.

Ovseno pšeno, ovsena moka in ovseni puh (kakor Quaker Quats) izdeluje iz Smrečinega gorskega ovsca, priznane najboljšega na svetu, ondotno prodajalno društvo.

5 kg. poštni zavojček: kaša in puh K 4-40, ovseno pšeno in moka K 4-20, vse štiri vrste odbrane K 4-30. Po železnici od 25 kg. višje (tudi odbrano) dosta ceneje in sicer od 62 do in 68 h za kg. po daljavi. 110 26-16

Glavna zaloga Smrečine gorske prodajalne družbe za Avstro-Ogerske:

LEOPOLD HEISS, Dunaj, IV/1, Wiedner Hauptstrasse 56.

Katoliška bukvarna

v Ljubljani

priporoča:

Missale Romanum (v obliki male pole) l. 1898, z najno-ejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 43-20
2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 44-40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 50-—

Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezenju.

Missale Romanum (v četvorki) l. 1898, z najno-vejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 36-—
2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 38-—
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 42-—

Dobiti je tudi v še finejši izdaji.

Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjih škofij: Ljubljanske, goriške, krške, lavantinske, poreško-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.

Issae pro defunctis (v obliki male pole):

MV črnem usnji z rudečo obrezo . . . K 6-80

V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 7-44

Missae pro defunctis (v četvorki):

V črnem usnji z rudečo obrezo . . . K 5-16

V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 5-76

Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševati »de Beata«:

Missale ad usum sacerdotum oacoutientium

(v obliki male pole):

V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 19-20.

Valentin Accetto

zidarski mojster

v Ljubljani, Trnovski pristan 14

se priporoča slav. občinstvu, prečast. duhovščini, gg. podjetnikom in društvom za vsa ter raznotera 90 3

zidarska dela.

Prodaja tudi iz lastne opekarne

opeko vseh vrst.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka. ka-

teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potreb-

nega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati),

ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštnemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III., Steingasse 9, I. Stock, Th. 10.**

Založnik, ozir. prodajalec je voljan vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več. 1000 16

Služba organista

v Trziču.

Ker je naš občespoštovani g. organist dobil službo, na kateri mu je za slučaj starosti in onemoglosti zagotovljena tudi pokojnina, razpisuje se s tem služba organista v Trziču.

Plače je stalne 800 in stolnine od 200—300 kron na leto in prav lepo prosto stanovanje.

Sprejme se le spreten orglavec, ki je več čerkvenemu in zlasti koralnemu petju ter zmožen voditi tudi večje pevski zbor.

Službo je nastopiti 1. junija, prošnje pa vložiti do 31. marca 1900 pri

158 3-3 **farnem uradu v Trziču.**

Varstvena znamka: Sidro. LINIMENT. CAPSICI COMP.

Iz lekarne Richter-jeve v Pragi, pripoznano izvrstno bolečine olaj-sujoče mazilo je dobiti steklenica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to 509 15-20

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristi izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu

v Pragi, Elisabethstrasse 5.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsed brez zgrube, ako hoče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na **Ludovika Oesterreicher**, Buda-pest VIII, Deutschgasse 8. 117 10-3

Išče se
trgovski pomočnik,

ki je večš knjigovodstva.

Ponudbe na „Gospodarsko zvezo“ **v Ljubljani.** 214 3-2

Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski atelje

ANDREJ ROVŠEK v Ljubljani

Kolodvorske ulice šte. 22

v hiši gospé Wessner-jeve 60 52-9

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih strogo umetniško izvršenih

lesenih

oltarjev

v raznih slogih

* kipov *

in svetniških soh

od kamena, gipsa ali lesa itd.

Oltarne skupine

iz različnega ma-

terijala.

Priznana umetniško dovršena dela!

Priznana pisma so na razpolago.

Domača

tvrdka!

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzela staro, dobro znano gostilno na **Rimski cesti št. 5**

pri „Nemškem vitezu“.

Točila bodem pristno dolensko, štajersko in istrsko vino, sveže Reininghaus-ovo pivo, kakor tudi postregla z mrzlimi in gorkimi jedili po primernih cenah.

Priporočam se tudi častitemu občinstvu z okolice, ker zraven gostilne se nahaja tudi velik hlev za živino in prostorno dvorišče za vozeve

Priporočam se obilnemu obisku

odličnim spoštovanjem

Uršika Traun,
gostilničarka.

211 3-2

Aux amateurs de la mode

Jos. Rojina v Ljubljani
sv. Petra cesta št. 27

se priporoča v izdelovanje elegantnih pomladanskih oblek in površnikov

po novem modernem kroju.

Ustreči zamorem preč. duhovščini in sl. občinstvu z najboljšim blagom domačih in angleških tovarn.

Ker cene delu in blagu niso prehtirane, upam prav obilnih naročil. 218 3-1

Marchand - tailleur

English tailor

Cenj. gg. ženinom in nevestam

priporočam izredno veliko svojo zalogo
srebrnine in zlatnine, srebrnih in zlatih žepnih, stenskih ur,
budilnic, verižic, prstanov, uhanov, zapestnic
Dobiti je tudi **krasna namizna oprava** (žlice, vilice in noži) iz pravega in
kina-srebra, vse po najnižji tovarniški ceni.
Blago je solidno, oblika predmetov najnovejša. — Ceniki so zastoj na razpolago.
V obilni obisk se najljubše priporoča

48 9

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, na velikem trgu nasproti rotovža.

Kolesa Styria-model 1900
so vže v zalogi.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
170 5

Jako poceni in pod ugodnimi pogoji
prodam
velik muzikalni avtomat
„Polyfon“ z notami

primeren za restavracije, gostilničarje, sploh imeji-
telje javnih lokalov.
Ker je avtomat izmed največjih, svira godba pre-
cizno, krasno in tako močno, da je uporaben tudi
za godbo pri plesu.
Radi pr. manjkajočega shrambenega prostora pro-
dam ga res po izredno nizki ceni. 74 10-5

Jos. Kolár,

trgovec s kolesi in šivalnimi stroji
v Ljubljani, Glavni trg.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica
registrovana zadruga z omejeno zavezo
pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev,
kakor tudi delavcev in poslov cel dežele se obrestujejo po 5%.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

172 5-3

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Jako porabljivo na potovanju. — Nepogrešno že po kratki uporabi.

Zdravstveno-oblastveno preskušeno.

Atest z Dunaja, 3. julija 1897.

927 (4-2)

Kalodont

Najboljše in najcenejše
čistilno sredstvo za zobe.

Izplakovanje ust z zobno ali ustno vodo ne zadošča za popolno čiščenje zobovja. V to
je neobhodno treba uporabe čistilnega sredstva za zobe.

Dobiva se povsod.

Bogdan Oblak,

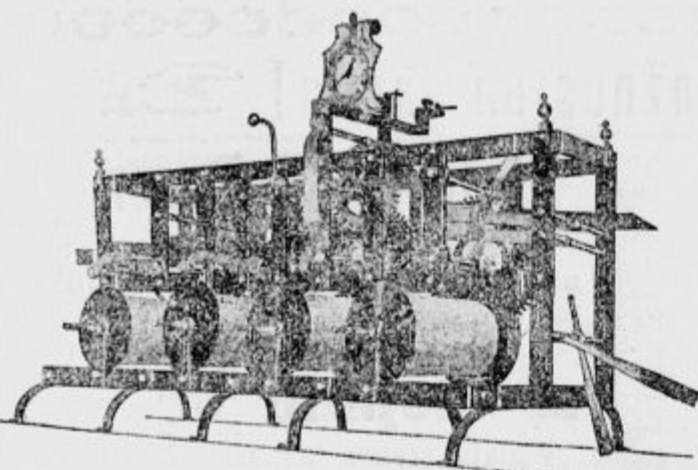
urar

na Vrhniki pri Ljubljani.

se najljubše priporoča
za napravo novih ali po-
pravo starih stolpnih ur.

Moje ure so iz najboljšega blaga
in posebno trpežnega dela. Izde-
lujem jih po najnovejšem in naj-
boljšem načinu, in ker so mate-
matično natančno uravnane, ka-
žejo čas tako točno, da jih ni
treba regulovati. 51 25-8

Cene so nizke. Jamstvo 5 let.
Proračuni na zahtevo brezplačno.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovino-tiskarskih,
stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi **cerkvene svetilnice** ali **stalnice**, dve po: iz kosi-
tarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz tompaka
40, 50 gld.; **obhajilne svetilnice** iz kositarja po 2 gld., iz medenine
po 5, 8, 10 gld.; **pušice z zvončki** za pobiranje milščine, iz kositarja po
gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; **štedilna železna ognjišča**, vsa železna
in tudi razna za vzdiganje. 20 10

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S krtevjo
zvonikov prevzema ob jednem tesarska dela.

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

priporoča prečast. duhovščini in slav.
cerkvenim predstojnikom svoje izdelke in zalogo

cerkvenih posod
in orodja

po nizkih
cenah

Za **15** Kron **12** Kron
krasna **harmonika** **harmonika**

z 10 trojnimi tipkami iz jekla, orgle,
na vsakem gubnem vogalu okovi iz
medenine, jeklena klaviatura s skupno
72 močnimi glasovi.

Praktična

šola 50 h.

44 12-3

v **zajamčeno najboljši** izdelavi pošilja proti povzetju ali predplači. Dvostopne z 19 dvojnimi jeklenimi
tipkami, 6 močnimi basi, sicer kakor zgoraj: od Kron 20, 30, 40 in višje in tristopne, hromatične, naj-
boljše, kar se izdeluje, svetovno znane, renomirane trgovsko sodno protokolarne, 30 let obstoječe trdke:

Ivan N. Trimmel, izdelovatelj harmonik, Dunaj VII/3, Kaiserstr. 74.

Obširni ilustrovani ceniki zastoj. Praktične šole za dve- in tristopno, kakor tudi hromatično harmoniko
po K 3 in K 3-60. — Pri nakupu harmonike zaračunam za šolo le polovično ceno.
Flavte, violine, otre, kitare, lajne, albumi z godbo, vrčki itd. vedno v zalogi na izbero.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plásče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vzenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 250 52-52

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

C. kr. priv. zavarovalna družba za življenje

„AVSTRIJSKI PHÖNIX“

na Dunaju.

Uplačana glavica K 2,400.000.—. — Premijska in odškodninska reserva K 25,940.000.—. — Zavarovalno stanje K 112,000.000.—. — Premijski dohodki K 4,700.000.—.

Zavarovanje na človeško življenje za slučaj doživetja in smrti, otroških dot in starostnih rent.

C. kr. priv. zavarovalna družba

„AVSTRIJSKI PHÖNIX“

na Dunaju.

Uplačana glavica K 6,000.000.—.
Premijska in odškodninska reserva K 2,500.000.—.

Zavarovanje poslopij in vsakovrstnih premičnin proti požarnim škodam.

„PROVIDENTIA“

občna zavarovalna družba na Dunaju.

Ustanovna glavica K 5,000.000.—.
Uplačana glavica K 1,500.000.—.

Zavarovanje proti telesnim nezgodam za slučaj smrti, stalne invaliditete in začasne poškodbe. — Jamstveno zavarovanje za kolesarje, posestnike kônj, tovarne in industrijska podjetja.

Stalne nizke premije in točno kulantno odškodovanje.

216 10-1

Generalni zastop teh zavarovalnic v Ljubljani, Kongresni trg šte. 17
(novo uršulinsko poslopje) **JOSIP PROSENC.** (novo uršulinsko poslopje.)

Josip Kastelic,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4,

prilaga se prečastiti duhovščini v

izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno

talarjev, površnikov itd.

Izdelujem birete, cingulum in vsakovrstne šemise, kakor tudi vsa druga v to stroko spadajoča dela natančno po meri.

Prosim prečastito duhovščino, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da zvršim vsako naročilo v največjo zadovoljnost preč. naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico, v kateri izdelujem

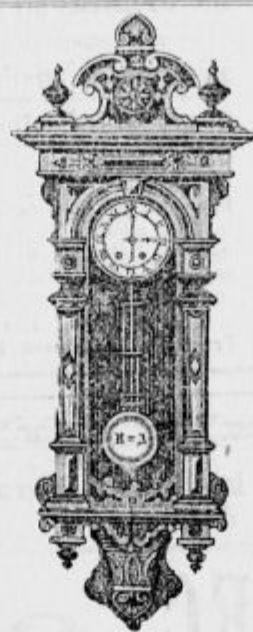
obleke za gospode in dečke

po najnovešem kroju, natančno po meri. 86 6

Zunanja naročila točna. — Cene primerno nizke.

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 665 26-16

na Dunajski cesti v Ljubljani,

prilaga svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tui, jeklu in niklu,
ravno tako tudi

nihalnih, stenskih in budilnih ur

in le dobre do najfinije kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in
budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4°/₃.

Živnostenská banka

na Dunaju, I. Herrengasse 12.

Dunajska borza.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-
nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in

984 32 razvinkuliranje obligacij.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah,
Taboru, Benesavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dne 9. marca.

Skupni državni dolg v notah	99-30
Skupni državni dolg v srebru	99-20
Avstrijska zlata renta 4 ^o / ₁₀₀	98-20
Avstrijska krona renta 4 ^o / ₁₀₀ , 200 kron	99-35
Ogerska zlata renta 4 ^o / ₁₀₀	97-95
Ogerska krona renta 4 ^o / ₁₀₀ , 200	93-65
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	128-—
Kreditne delnice, 160 gl.	235-40
London vista	242-70
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-45

Dne 8. marca

20 mark	23-65
20 frankov (napoleonov)	9-27
Italijanski bankovci	90-05
C. kr. cekini	11-38
3-2 ^o / ₁₀₀ državne srečke l. 1851, 250 gl.	164-—
5 ^o / ₁₀₀ državne srečke l. 1860, 100 gl.	160-50
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	2-0-—
4 ^o / ₁₀₀ zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96-25
Tisine srečke 4 ^o / ₁₀₀ , 100 gl.	141-35
Dunavske vravnave srečke 5 ^o / ₁₀₀	257-—

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4 ^o / ₁₀₀	95-90
Prijoritete obveznice državne železnice	87-50
južne železnice 3 ^o / ₁₀₀	69-25
južne železnice 5 ^o / ₁₀₀	—
dolenjskih železnic 4 ^o / ₁₀₀	99-25
Kreditne srečke, 100 gl.	395-—
4 ^o / ₁₀₀ srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	340-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	43-—
Ogerskega	22-20
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13-25
Rudolfove srečke, 10 gl.	64-—

Salmove srečke, 40 gl.	172-50
St. Genois srečke, 40 gl.	180-—
Waldsteinove srečke, 20 gl.	178-—
Ljubljanske srečke	50-—
Akcije anglo avstrijske banke, 200 gl.	124-40
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	299-—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	77-50
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	26-70
Splošna avstrijska stavbna družba	95-—
Montanska družba avstr. pian.	261-75
Trbovniška premogarska družba, 70 gl.	327-—
Papirnih rubljev 100	255-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„M E R C U R“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasniti v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloznih glavnic.